

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

**ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА ТА ПІДГОТОВКИ
ФАХІВЦІВ ДЛЯ ПІДРОЗДІЛІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ**

КАФЕДРА КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА ТА КРИМІНОЛОГІЇ

**ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ (ПРАКТИЧНИХ) ЗАНЯТЬ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Спеціальність 081 «Право»

Освітня програма «Право»

Форма навчання денна

у 2023/2024 навчальному році

Плани семінарських (практичних) занять
обговорені та схвалені на засіданні
кафедри кримінального права та
кримінології
протокол від 29.08.2023 № 2

**Керівник кафедри
Василь БЕРЕЗНЯК**

(підпис)

Дніпро – 2023

Кримінальне право // Плани семінарських (практичних) занять для денної форми навчання. – Дніпро: Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2023. – 51 с.

РОЗРОБНИК(-И):

Корогод С.В., старший викладач кафедри кримінального права та кримінології, доктор. філософії

Руфанова В.М., доцент кафедри кримінального права та кримінології, кандидат юридичних наук, доцент.

Савенко В.П., старший викладач кафедри кримінального права та кримінології

**ТЕМА 19-21. ПОНЯТТЯ, СИСТЕМА ТА ЗНАЧЕННЯ ОСОБЛИВОЇ
ЧАСТИНИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА УКРАЇНИ. НАУКОВІ ОСНОВИ
КВАЛІФІКАЦІЇ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ. ЗЛОЧИНИ
ПРОТИ ОСНОВ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ**

Практичне заняття № 1 – 2 год.

План

1. Вирішити задачі.

Задача № 1

Прибиральниця заводууправління Варченко з метою помсти директору заводу Кравченку за те, що той не дав згоди на її роботу за сумісництвом на 1,5 ставки в цьому ж управлінні підпалила будівлю заводууправління. Під час гасіння пожежі вона отримала опіки. Вогнем було спричинено велику матеріальну шкоду. Варченко було засуджено за ст.113 КК.

Як слід вирішити справу?

Задача № 2

За ініціативою Борисенка і Лучника було створено групу осіб, яка виготовила листівки, що містили заклики до насильницьких дій щодо татар, які мешкають на території України. Під час одного з мітингів тисячний натовп влади вчинив збройний опір, підпалив державну установу. При цьому загинуло троє громадян. У погромах брали участь Борисенко і Лучник, а також Фокін і Заренко.

Кваліфікуйте дії Борисенка, Лучника, Фокіна та Заренка.

Задача № 3

Почененко вороже ставився до держави, суспільного ладу, а тому встановив вибуховий пристрій на військовому заводі, на якому працював інженером. Проте вибухівку було своєчасно знешкоджено.

Кваліфікуйте дії Почененка.

Варіант 1. Почененко діяв за вказівкою агента іноземної розвідки, який заплатив за цю акцію велику суму грошей.

Варіант 2. Внаслідок вибуху зруйновано приміщення одного з цехів заводу та загинуло п'ять осіб.

Задача № 4

Хоменко, перебуваючи у полоні на території окупованого Донецька, у жовтні 2014 р. погодився служити у збройних силах так званої ДНР. Беручи участь у обстрілах території України, він особисто застрелив 5 військовослужбовців ЗС України. У 2018 р. Хоменко, вбивши Савельєва, заволодів його документами. У 2019 році його, під прізвиськом Савельєва, впізнали очевидці його кримінально протиправних дій.

Як вирішити справу?

Задача № 5

25 березня 2022 року приблизно о 15 год. 30 хв. гр.Петров , будучи користувачем соціальної мережі «Тік-Ток», де він зареєстрований та має власний аккаунт з нік-неймом «Антифашист», перебуваючи за місцем мешкання, використовуючи власний мобільний телефон марки «Apple iPhone 6s», за допомогою обладнаної на ньому камери записав відеозапис, на якому висловив заперечення здійснення збройної агресій РФ проти України, закликав до підтримки рішень та дій держави-агресора з наступним текстом: «...В Украине нема никакой агрессии против Украины...», «...прошу Вас поддержать Российскую Федерацию, дабы освободить от этих нациков».

Після цього гр. Петров використовуючи всесвітню мережу «Інтернет», зокрема соціальну мережу «Тік-Ток» поширив відеозапис, шляхом його опублікування у вільний доступ на власному аккаунті до невизначеного кола осіб.

Кваліфікуйте дії гр.Петрова.

Задача № 6

Гр. Ільков 24 березня 2022 року в період часу з 11 год. 30 хв. по 12 год. 00 хв., перебуваючи в публічному місці, доступом до якого користується невизначена кількість людей, а саме в приміщенні бухгалтерії СТ «Універсал 15», що за адресою м. Житомир, вулиця Кооперативна, 6, будучи громадянином України, в присутності невизначеного кола осіб, а саме в присутності гр. Ульхова, гр. Сидорова , гр. Шершова , гр. Крапенко та інших, заперечував здійснення збройної агресії Російської Федерації проти України, які виразилися, окрім іншого, у різного роду висловлюваннях, а саме «... Где вы видели такую страну как Украина, где вы видели, что Путин издал указ, чтоб бомбить Украину... Правильно Путин делает, потому что избрали себе Президента какого там Зеленского - «жида» ...», а також не припиняючи своїх дій висловився на підтримку дій збройних формувань держави агресора, які виразилися у вкрай низькому, ганебному висловлюванні, зокрема ще й при матерях « . . Правильно русские военные делают, что убивают ваших детей».

Кваліфікуйте дії гр. Ількова.

Задача № 7

Громадянин Теробентсьєв, під час дії військового стану 09.05.2022 перебуваючи в приміщенні своєї житлової квартири за адресою: м. Кривий Ріг, пров. Ладожський, 15 з використанням власного ноутбуку марки «AKOYA MEDION» розмістив на своїй сторінці (<https://ok.ru/profile/529225933740>) на сайті «Одноклассники» у мережі Інтернету, з використанням облікового запису «Вадим Теробентсьєв», допис з російського інформаційного ресурсу «Ольга Скабеева», на якому зображена окупована військами рф південна частини України та міститься напис на підтримку окупації частини території: «Херсонщина не вернётся в состав Украины».

Кваліфікуйте дії гр. Теробентсьєва.

Задача № 8

Гр. Семенюта у період з 10 по 26 березня 2022 року, перебуваючи на блок посту військовослужбовців рф, який розташовувався неподалік мосту та вулиці Кутузова с. Боромля, запропонувала військовослужбовцю рф на ім'я Іван пожити разом в господарстві гр. Охрименко, яка не надавала згоди на проживання, де малась велика кількість худоби. Діючи з власної ініціативи та підтримуючи збройну агресію російської федерації на території України, маючи демонстративний та відкритий перед населенням громади села постійний зв'язок з військовими держави агресора (російської федерації), неодноразово, добровільно та безоплатно надавала матеріальні ресурси в розпорядження військовослужбовцям окупаційних військ рф, а саме готувала їжу, прала їм одяг, та надавала вказівки місцевим мешканцям с. Боромля, які доглядали за худобою в господарстві, належному гр. Охрименко, щоб останні різали баранів, з яких вона готувала військовим зс рф їжу, також тушки баранів безкоштовно передавала іншим військовослужбовцям зс рф. При цьому у період окупації вказаного населеного пункту Гр. Семенюта не надавала зазначених матеріальних ресурсів місцевим мешканцям, тим самим інтереси та потреби окупантів ставила у пріоритет перед односельцями. Крім того, Гр. Семенюта на прохання військових держави агресора (російської федерації) у вказаний період розповідала про односельців, котрі раніше брали участь у бойових діях на сході України та являються учасниками бойових дій.

Вказані дії гр. Семенюта вчиняла добровільно, без застосування відносно неї або членів її родини фізичного чи психологічного впливу, а також без погроз застосування зброї військовослужбовцями зс рф.

Кваліфікуйте дії гр. Семенюти.

Уміння, які мають бути вироблені, та навички, які мають бути напрацьовані під час заняття: визначення особливостей кваліфікації кримінальних правопорушень, вказаних у назві теми.

Завдання для самостійної роботи до Теми 19-21:

1. Що лежить в основі побудови системи Особливої частини КК?
2. Наслідки помилки у кваліфікації кримінальних правопорушень
3. Посягання на територіальну цілісність і недоторканість України.
4. Диверсія, її відмінність від терористичного акту та інших суміжних кримінальних правопорушень проти власності, довкілля.
5. Загальна характеристика Закону України "Про основи національної безпеки України" від 19 червня 2003 року.

Індивідуальні завдання до Теми 19-21:

1. У чому являється єдність Загальної та Особливої частин КК?
2. Роль складу кримінального правопорушення в кваліфікації кримінальних правопорушень?
3. Шпигунство, його види і відмежування від державної зради.

4. Відмінність посягання на життя державного чи громадського діяча від інших суміжних кримінальних правопорушень проти життя і здоров'я особи, проти правосуддя, проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку (п.8 ч.2 ст.115, ст.348, ст.379, ст.400, ст.443 КК).

ТЕМА 22. КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ ЖИТТЯ ТА ЗДОРОВ'Я ОСОБИ

Семінарське заняття № 1 – 2 год.

План

1. Поняття і види кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я особи.
2. Умисне вбивство. Поняття, види та їх характеристика
3. Умисне тяжке тілесне ушкодження. Поняття, види та їх характеристика.
4. Умисне середньої тяжкості тілесне ушкодження. Поняття, види та їх характеристика.
5. Умисне легке тілесне ушкодження. Поняття, види та їх характеристика.
6. Побой і мордування. Поняття, види та їх характеристика
7. Домашнє насильство. Поняття, види та їх характеристика.

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають засвоєнню:

1. Кримінальні правопорушення проти життя та здоров'я особи.
2. Вбивство.
3. Тілесне ушкодження та його види.
4. Катування.
5. Зараження вірусом імунодефіциту людини чи іншої невиліковної інфекційної хвороби.
6. Залишення в небезпеці.
7. Ненадання допомоги особі, яка перебуває в небезпечному для життя стані.
8. Побой.
9. Мордування.
10. Побой, мордування.
11. Домашнє насильство.
12. Необережне тяжке або середньої тяжкості тілесне ушкодження.
13. Казус.

Практичне заняття № 1 – 2 год.

План

1. Вирішити задачі
- Задача № 1

Оленюк мав відомості, що у Верченко, яка проживає одна, є багато грошей, що їх вона виграла у лотерею. Він запропонував Іванчуку обікрати Верченко. Вночі вони через вікно проникли до неї в хату і почали шукати гроші. Коли Верченко прокинулась і закричала, Оленюк двома ударами ножа в шию і груди вбив її. У приміщенні особи, що вчинили кримінальне правопорушення знайшли

лише 580 грн., які забрали.

Кваліфікуйте їх діяння.

Задача № 2

Коршун, перебуваючи у нетверезому стані, зайшов у кафе “Дорожне” м.Новомосковськ, де почав приставати до громадян, нецензурно лаявся, висловлював погрози. У відповідь на зауваження Соколова Коршун вдарив його кулаком в обличчя і одночасно підставив йому ногу. Соколов не утримався на ногах, упав і вдарився головою об бетонну підлогу, отримав травму голови і невдовзі помер.

Кваліфікуйте дії Коршуна.

Задача № 3

Рудін дізнався, що його дружина зустрічається з Ковальовим і хоче розірвати шлюб, щоб вийти заміж за Ковальова. Дома Рудін намагався поговорити з цього приводу з дружиною, благав її зберегти сім’ю, не розлучати його з 2 малолітніми дітьми. Наступного дня Ковальов, який мав дружину і малолітню дитину, прийшов у квартиру останніх, підбурював Рудіну покинути чоловіка і піти з його квартири, провокував Рудіна на конфлікт. При цьому він ображав Рудіна, чим довів його до істерики. Останній почав плакати, а Ковальов продовжував знущатися над ним, кричав, говорив, щоб він “перегриз собі вени”. Не витримавши таких знущань, Рудін схопив Ковальова за одяг і намагався виштовхнути його із квартири. Однак, Ковальов опирався. В цей момент Рудін побачив на столі ніж, схопив його і наніс Ковальову удар в грудину, а потім удар в серце.

За висновком судово-медичної експертизи смерть Ковальова сталася внаслідок ножового поранення серцевого м’яза.

Кваліфікуйте дії Рудіна.

Задача № 4

Кочегар Швидкий через неприязні стосунки зіштовхнув троюрідного брата Кушнеренка в дренажний колодязь глибиною 18 м, де той утопився. Коли дружина загиблого через 3 дні прийшла до котельної спитати про свого чоловіка, Швидкий вбив її молотком і труп кинув у той самий колодезь. Потерпіла була на 8-му місяці вагітності близнятами.

Кваліфікуйте дії Швидкого та аргументуйте кваліфікацію.

Уміння, які мають бути вироблені, та навички, які мають бути напрацьовані під час заняття (за потреби – перелік документів, складання яких передбачається програмою)

Визначення особливостей кваліфікації кримінальних правопорушень, вказаних у назві теми.

Практичне заняття № 2 – 2 год.

План

1. Вирішити задачі

Задача № 1

У сім'ї Попових часто виникали сварки, При цьому Попов бив дружину, погрожував убити її й сина. Під час чергової сварки Попов, перебуваючи в стані сп'яніння, схопив пістолет і почав його перезаряджати. Злякавшись, дружина забігла в туалет та покликала туди сина. Попов вирішив убити їх обох. Він зробив спочатку два постріли в дружину і один у сина, а потім намагався покінчити життя самогубством, вистріливши в ліву частину грудей. Дружина була вбита, а сину - заподіяно тяжке тілесне ушкодження, сам же Попов одержав тяжкі тілесні ушкодження.

Кваліфікуйте дії Попова.

Задача № 2

Гураль, проводжаючи після кіносеансу Вакулову додому, в лісопарку намагався вступити з нею в статевий зв'язок. Вакулова вчинила опір. Тоді він вийняв ножа і почав погрожувати. Вакулова закричала, намагалась втекти. Гураль догнав її і згвалтував, а потім завдав три ножових поранень у груди, від яких потерпіла померла. Для того, щоб приховати заподіяне, Гураль розчленував труп Вакулової і частини сховав у різних місцях під хмизом.

Дайте аргументовану кваліфікацію діям Гураль.

Задача № 3

Дем'яненко в стані сп'яніння під час сварки ножом поранив тещу та дружину. Внаслідок удару в ногу теща лікувалась чотири тижні. Дружині удар прийшовся в живіт. Суд у вироку визначив, що, завдаючи проникаючого ножового поранення у живіт, Дем'яненко передбачав і свідомо припускав можливість настання смерті потерпілої.

Як належить кваліфікувати дії Дем'яненко? Дайте аргументовану відповідь.

Задача № 4

Долганов оточив грядку з цибулею оголеним дротом і підключив його до електромережі напругою 220 вольт. Підліток Сергєєв підійшов до дроту, торкнувся його рукою і був смертельно травмований електрострумом. Долганов працював механіком на електростанції, вчився на курсах підвищення кваліфікації. Слідчий Максютенко відмовив у порушенні кримінального провадження, мотивуючи тим, що мав місце казус.

Чи вірне рішення слідчого? Дайте аргументовану відповідь

Уміння, які мають бути вироблені, та навички, які мають бути напрацьовані під час заняття (за потреби – перелік документів, складання яких передбачається програмою)

Визначення особливостей кваліфікації кримінальних правопорушень, вказаних у назві теми.

Завдання для самостійної роботи до Тем 22:

1. Доведення до самогубства.
2. Необережне тяжке або середньої тяжкості тілесне ушкодження.
3. Погроза вбивством.

4. Розголошення відомостей про проведення медичного огляду на виявлення зараження вірусом імунодефіциту людини чи іншої невиліковної інфекційної хвороби.
5. Неналежне виконання обов'язків щодо охорони життя та здоров'я дітей.
6. Неналежне виконання професійних обов'язків медичним або фармацевтичним працівником.
7. Порухення прав пацієнта.
8. Незаконне проведення дослідів над людиною.
9. Насильницьке донорство.
10. Незаконне розголошення лікарської таємниці.

Індивідуальні завдання до Теми 22:

1. Умисне середньої тяжкості або легке тілесне ушкодження.
2. Побой і мордування. Каткування.
3. Зараження вірусом імунодефіциту людини чи іншої невиліковної інфекційної хвороби. Зараження венеричною хворобою.
4. Залишення в небезпеці. Ненадання допомоги особі, яка перебуває в небезпечному для життя стані. Неподання допомоги хворому медичним працівником.
5. Умисне вбивство або заподіяння тяжких тілесних ушкоджень у разі перевищення меж необхідної оборони або у разі перевищення заходів, необхідних для затримання особи, що вчинила кримінальне правопорушення.
6. Погроза вбивством.
7. Неналежне виконання професійних обов'язків, що спричинило зараження особи вірусом імунодефіциту людини чи іншої невиліковної інфекційної хвороби.
8. Незаконне проведення абортів. Незаконна лікувальна діяльність.

ТЕМА 24. КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ СТАТЕВОЇ СВОБОДИ ТА СТАТЕВОЇ НЕДОТОРКАНОСТІ ОСОБИ

Семінарське заняття № 1 – 2 год.

План

1. Поняття і види кримінальних правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканості особи.
2. Зґвалтування та відмінність від сексуального насильства.
3. Примушування до вступу в статевий зв'язок та його відмінність від зґвалтування.
4. Статеві зносини з особою, яка не досягла шістнадцятирічного віку. Відмінність від зґвалтування та сексуального насильства.
5. Розбещення неповнолітніх та його відмежування від зґвалтування та сексуального насильства.

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають засвоєнню: згвалтування», «сексуальне насильство», «примушування до вступу в статевий зв'язок», «розбещення неповнолітніх», «добровільна згода потерпілої особи».

Завдання для самостійної роботи до Теми 24:

1. Кримінальна відповідальність за вчинення статевих зносин у співучасті.
2. Поняття особливо тяжких наслідків як кваліфікуючої ознаки при вчиненні статевих кримінальних правопорушень.
3. Кваліфіковане згвалтування та його співвідношення з іншими кримінальними правопорушеннями проти особи.

Індивідуальні завдання до Теми 24:

1. Повторність та сукупність кримінальних правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканості особи.

ТЕМА 25. КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ ВЛАСНОСТІ

Семінарське заняття № 1 – 2 год.

План

1. Поняття і види кримінальних правопорушень проти власності.
2. Крадіжка. Відмежування від інших суміжних кримінальних правопорушень.
3. Грабіж та його види. Відмежування від інших суміжних кримінальних правопорушень.
4. Розбій. Відмінність від грабежу, вимагання, бандитизму.
5. Вимагання. Відмінність від суміжних кримінальних правопорушень.
6. Шахрайство. Відмінність від суміжних кримінальних правопорушень.
7. Привласнення, розтрата майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем. Відмінність від заподіяння майнової шкоди шляхом обману або зловживання довірою.
8. Умисне знищення або пошкодження майна. Поняття, види та їх характеристика.

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають засвоєнню:

1. Власність
2. Крадіжка
3. Грабіж.
4. Розбій.
5. Характер насильства при грабежі та розбої.
6. Вимагання.
7. Шахрайство
8. Привласнення, розтрата, заволодіння шляхом зловживання службовим становищем.
9. Викрадення електричної або теплової енергії шляхом її самовільного використання.
10. Умисне знищення або пошкодження майна.

11. Самовільне зайняття земельної ділянки та самовільне будівництво.

*Практичне заняття № 1 – 2 год.***План**

1. Вирішити задачі

Задача № 1

Андрієнко за допомогою сокири і «лапки» вночі відкрив віконце магазину, вибив шибки в рамі і проник до приміщення, маючи при собі мішок. У цей час спрацювала сигналізація. Почувши сигнал сирени Андрієнко схопив 4 пляшки вина і почав вилазити з вікна. Побачивши, що до магазину підбігає сторож, Андрієнко вдарив його пляшкою по голові та з викраденим майном втік. Потерпілому були заподіяні тілесні пошкодження тривалістю 8 діб.

Варіант: Андрієнко кинув викрадене біля магазину.

Кваліфікуйте дії Андрієнко Дайте аргументовану відповідь

Задача № 2

В парку на лаві спав п'яний Іванченко, з кишені якого випав гаманець. Проходячи повз нього, Романенко вирішив заволодіти грошима п'яного. Він підняв гаманця, забрав з нього гроші (300 грн.) і порожнього гаманця поклав назад. Це побачили Голота і Козак, які зажадали, щоб він поклав гроші назад. Романенко не погодився і почав погрожувати їм вбивством. Голота і Козак відібрали у Романенка викрадене і доставили його до відділку поліції. По дорозі Романенко намагався вирватися від них і знову погрожував вбивством.

Дайте правову оцінку діям Романенка.

Задача № 3

Фоменко, стоячи біля дверей автобуса, обережно притискала до себе поліетиленовий пакет, в якому везла на аналіз сечу та кал. Коли двері розчинились, Івашин, який відбув покарання за викрадення 100 патронів до карабіну, миттю вихопив у неї пакет і почав тікати, але його намагалися наздогнати пасажери автобуса.

Одному із них Івашин наніс удар кулаком у лице, розбивши носа, внаслідок чого потерпілий лікувався 7 діб. З викраденим Івашин втік, а потім викинув.

Дайте правову оцінку діям Івашина.

Задача № 4

Лисенко і Вовченко знали, що бухгалтер великого заводу поїхав у банк за грошима для видачі зарплати робітникам. Коли він повертався, вони на перехресті доріг зупинили його машину і, погрожуючи пістолетом, поставили вимогу, щоб він віддав гроші. Бухгалтер відповів, що гроші не отримав. Тоді Лисенко і Вовченко обшукали потерпілого і, не знайшовши гроші, зняли з нього піджак і наручний годинник.

Кваліфікуйте їх дії.

Задача № 5

Касир банку Пуренко, видаючи гроші Коркіну, переплутав пачки купюр і фактично видав суму грошей в 10 раз більше, ніж було потрібно (замість 500 грн. видав 5000 грн.). Коркін це виявив пізніше і гроші обернув на свою користь.

Дайте правову оцінку діям Коркіна та Пуренко.

Варіант 1: Коркін спостерігав за видачею грошей і бачив, що касир видає йому більшу, ніж потрібно, суму, але промовчав про це.

Варіант 2: Коркін був бригадиром і отримував гроші на видачу авансу для членів бригади:

а) не бачив, що касир передала йому більшу суму, а виявив пізніше і гроші обернув на свою користь;

б) бачив, але промовчав і також гроші обернув на свою користь.

Задача № 6

Романова, працюючи начальником державного комунального підприємства, фіктивно оформила на роботу сторожем Гаврилюка і через його дружину одержувала нараховану йому заробітну плату, використовуючи гроші на купівлю устаткування для виробництва. Всього за січень-березень 2016 р. Романова одержала таким чином 2960 грн. Суд кваліфікував дії Романової за ч.2 ст.190 КК.

Чи правильно дано оцінку діям Романової? Мотивуйте свою відповідь.

Задача № 7

Нестеров, будучи неодноразово судимим, у тому числі і за викрадення вогнепальної нарізної зброї, взяв в пункті прокату холодильник і телевізор. Отримані речі він відразу продав, а гроші витратив на свої потреби. Повернути взяті на прокат речі або сплатити за їх вартість 7350 грн. він відмовився.

Дайте правову оцінку діям Нестерова.

Варіант: Отримані на прокат речі, Нестеров дав, під виглядом своїх, на тимчасове користування своєму сусідові Клименко, а потім через деякий час, скориставшись відсутністю Клименка, забрав їх і продав. Наступного дня він пред'явив вимогу Клименку про повернення речей.

Уміння, які мають бути вироблені, та навички, які мають бути напрацьовані під час заняття (за потреби – перелік документів, складання яких передбачається програмою)

Визначення особливостей кваліфікації кримінальних правопорушень, вказаних у назві теми.

Завдання для самостійної роботи до Тем 25:

1. Види крадіжки.
2. Види грабежу.
3. Види розбою.
4. Вплив наявності зброї як знаряддя розбою на кримінальну відповідальність.
5. Привласнення особою знайденого або чужого майна, що випадково опинилося у неї.

6. Умисне знищення або пошкодження майна та його відмінність від інших кримінальних правопорушень (диверсія тощо).

Індивідуальні завдання до Теми 25:

1. Погроза знищення майна та відмежування від кримінальних правопорушень, передбачених ст.ст.345, 350, 377 тощо.
2. Викрадення електричної або теплової енергії, шляхом її самовільного використання (ст.1881 КК).
3. Умисне пошкодження об'єктів електроенергетики (ст.194¹ КК).
4. Умисне або необережне знищення або пошкодження майна. Погроза знищення майна.
5. Заподіяння майнової шкоди шляхом обману або зловживання довірою.
6. Порушення обов'язків щодо охорони майна.

ТЕМА 27. КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ У СФЕРІ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Семінарське заняття № 1 – 2 год.

План

1. Поняття, загальна характеристика та види кримінальних правопорушень у сфері господарської діяльності.
2. Незаконні дії з документами на переказ, платіжними картками та іншими засобами доступу до банківських рахунків, електронними грошима, обладнанням для їх виготовлення.
3. Контрабанда
4. Незаконне використання з метою отримання прибутку гуманітарної допомоги, благодійних пожертв або безоплатної допомоги.
5. Незаконне виготовлення, зберігання, збут або транспортування з метою збуту підакцизних товарів.
6. Ухилення від сплати податків, зборів (обов'язкових платежів).

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають засвоєнню:

«документи на переказ», «електронні гроші», «контрабанда», «митний кордон», «переміщення через митний кордон», «підакцизні товари», «продаж товарів (предметів) гуманітарної допомоги», «використання благодійних пожертв», «використання безоплатної допомоги», «гуманітарна допомога», «ухилення від сплати податків», «система оподаткування», «службова особа».

Завдання для самостійної роботи до Теми 27:

1. Виготовлення, зберігання, придбання, перевезення, пересилання ввезення в Україну з метою використання при продажу товарів, збуту або збут підроблених грошей, державних цінних паперів, що існують у паперовій формі, білетів державної лотереї, марок акцизного податку чи голографічних захисних елементів.
2. Незаконна діяльність з організації або проведення азартних ігор, лотерей.

3. Легалізація (відмивання) майна, одержаного злочинним шляхом.
4. Порушення порядку здійснення заготівлі металобрухту та операцій з металобрухтом.

Індивідуальні завдання до Теми 27:

1. Поняття комерційної таємниці як предмета кримінальних правопорушень передбачених статтями 231 та 232 ККУ.
2. Характеристика визначення розмірів отриманого доходу, хаподіяної шкоди та інших наслідків у кримінальних правопорушеннях у сфері господарської діяльності.
3. Особливості об'єктивної сторони кримінальних правопорушень, пов'язаних з інсайдерською інформацією (статті 232-1, 232-2, 232-3 ККУ)

ТЕМА 28. КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ ДОВКІЛЛЯ

Семінарське заняття № 1 – 2 год.

План

1. Порушення правил екологічної безпеки.
2. Порушення правил охорони або використання надр, незаконне видобування корисних копалин.
3. Забруднення атмосферного повітря.
4. Порушення правил охорони вод.
5. Знищення або пошкодження об'єктів рослинного світу.

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають засвоєнню:

«екологічна безпека», «навколишнє природне середовище», «екологічна експертиза», «атмосферне повітря», «водні об'єкти», «поверхневі води», «підземні води», «порушення правил охорони вод», «об'єкти рослинного світу».

Завдання для самостійної роботи до Теми 28:

1. Екологічне забруднення значних територій.
2. Масове знищення рослинного або тваринного світу.
3. Невжиття наслідків щодо ліквідації наслідків екологічного забруднення (ст. 237 КК).
4. Забруднення або псування земель (ст. 239 КК).
5. Забруднення моря (ст. 243 КК).
6. Незаконне полювання (ст. 248 КК).

Індивідуальні завдання до Теми 28:

1. Приховування або перекручування відомостей про екологічний стан або захворюваність населення (ст. 238 КК).
2. Незаконне видобування, збут, придбання, передача, пересилання, перевезення, переробка бурштину (ст.240-1 КК).

3. Умисне знищення або пошкодження територій, взятих під охорону держави, та об'єктів природно-заповідного фонду (ст. 252 КК).
4. Безгосподарське використання земель (ст. 254 КК).

ТЕМА 29. КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ ГРОМАДСЬКОГО ПОРЯДКУ ТА МОРАЛЬНОСТІ

Практичне заняття № 1 – 2 год.

План

1. Вирішити задачі

Задача № 1

Поліцейські Лагода та Клочко намагалися затримати на ринку трьох п'яних громадян. Один із них, Трубник, під час посадки в машину став чинити опір, його дружина зняла галас і вимагала звільнити чоловіка. На крики збіглося багато людей, які вимагали звільнення затриманих, що знаходились у поліцейській машині. Громадяни Скеля, Панько, Соколов і Корабльов, за підтримкою натовпу, зупинили машину, звільнили затриманих і почали бити поліцейських, перекинули машину. Захищаючись, Лагода зробив два постріли, поранивши Соколова. Безчинство продовжувалось кілька годин, протягом яких хулігани чинили опір поліцейським, які прибули на ринок для відновлення порядку.

Дайте правову оцінку діям Скелі, Панько, Соколова, Корабльова, дружини Трубника та Лагоди.

Задача № 2

Чуриков, перебуваючи у стані алкогольного сп'яніння, вчинив уночі в будинку свого тестя сварку, нецензурно лаявся, погрожував розправою дружині, побив посуд, шибки у вікнах, а потім кочергою заподіяв тілесні ушкодження середньої тяжкості дружині.

Мешканці села викликали працівника поліції Васькова, який зажадав від Чурикова припинити свої дії. Проте той у відповідь наніс удар кочергою по руці Васькова, заподіявши йому тяжкі тілесні ушкодження. Не припиняючи своїх дій, Чуриков схопив сокиру і наніс удар по голові сусідові Охріменку, який умовляв його не бешкетувати.

Кваліфікуйте дії Чурикова.

Задача № 3

Карпов прийшов додому до свого сусіда Никольського і, побачивши, що господар свариться з дружиною і тещею, запропонував йому припинити нецензурно лаятися. У відповідь Никольський зажадав, щоб Карпов не втручався в його справи. Карпов пішов з двору. Вже за хвірткою його наздогнали Никольський з дружиною. Остання кинула в обличчя Карпова жменю піску, а Никольський швайкою наніс удар у руку і сідницю, а потім кулаками у живіт, від чого потерпілий впав на землю. Після цього Никольський ще декілька разів

ударив потерпілого ногою у живіт, заподіявши йому ушкодження у вигляді розриву селезінки та перелому ребра.

Кваліфікуйте дії подружжя Никольських.

Задача № 4

Гусєва (15 років) умовила неповнолітню Васько (14 років) до участі у пограбуванні Кузьміної (13 років). За попередньою змовою з 12-річною Потаповою, застосовуючи насильство у вигляді нанесення ударів руками, вони намагалися заволодіти шубою Кузьміної, проте та вчинила опір, вирвалась і втекла. Після цього вони перестріли неповнолітніх Рюміну та Угланову, застосовуючи насильство у вигляді нанесення ударів руками, а Потапова і цеглою, яку підбрала, коли вони йшли, заподіяли потерпілим тілесні ушкодження тривалістю 7 діб.

Дайте правову оцінку діям усіх осіб.

Задача № 5

Озброївшись відрізком металевої труби, п'яний Мовчанов вночі бігав по парадним багатоквартирного будинку, стукав ногами і трубою в двері багатьох квартир, бив трубою дверне скло на сходових площадках. На зауваження мешканців відповідав нецензурною лайкою, погрожуючи розправою.

Кваліфікуйте дії Мовчанова.

Уміння, які мають бути вироблені, та навички, які мають бути напрацьовані під час заняття (за потреби – перелік документів, складання яких передбачається програмою)

Визначення особливостей кваліфікації кримінальних правопорушень, вказаних у назві теми.

Завдання для самостійної роботи до Теми 29:

1. Наруга над могилою.
2. Знищення, руйнування або пошкодження пам'яток – об'єктів культурної спадщини та самовільне проведення пошукових робіт на археологічній пам'ятці.
3. Жорстоке поводження з тваринами.
4. Ввезення, виготовлення або розповсюдження творів, що пропагують культ насильства і жорстокості.

Індивідуальні завдання до Теми 29:

1. Ввезення, виготовлення, збут і розповсюдження порнографічних предметів.
2. Створення або утримання місць розпусти і звідництва.
3. Групове порушення громадського порядку.
4. Масові заворушення.

ТЕМА № 30. КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ ГРОМАДСЬКОЇ БЕЗПЕКИ

Семінарське заняття № 1 – 2 год.**План**

1. Створення, керівництво злочинною спільнотою або злочинною організацією, а також участь у ній.
2. Бандитизм. Поняття, ознаки, форми. Відмежування від розбою та інших суміжних кримінальних правопорушень.
3. Терористичний акт.
4. Незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами та незаконне виготовлення, переробка чи ремонт вогнепальної зброї або фальсифікація, видалення чи зміна її маркування, або виготовлення бойових припасів, речовин чи вибухових пристроїв.
5. Недбале зберігання вогнепальної зброї або бойових припасів.

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають засвоєнню:

1. Громадська безпека
2. Злочинна організація
3. Форми бандитизму
4. Терористичний акт, фінансування тероризму
6. Воєнізовані або збройні формування
7. Зброя (вогнепальна та холодна)
8. Боєприпаси, вибухові речовини, вибухові пристрої.
9. Радіоактивні матеріали, ядерний вибуховий пристрій, легкозаймисті та їдкі речовини.
10. Злочинна спільнота
11. Злочинна організація
12. Недбале зберігання вогнепальної зброї або бойових припасів.

Практичне заняття № 1 – 2 год.**План**

1. Вирішити задачі

Задача № 1

Голуб, висококваліфікований слюсар-інструментальник і аматор-художник, на прохання свого друга Овчаренка, який в цей час знаходився у відрядженні, на робочому місці виготовив ніж, прикрасивши його граверними зображеннями тропічних звірів і рослин. Цей ніж він носив при собі і показував знайомим, демонструючи свою майстерність.

Одного разу, перебуваючи в стані сп'яніння, Голуб нецензурно лаявся на автобусній зупинці, за що його затримали працівники поліції і вилучили у нього із кишені цей ніж.

Голуб пояснив, що ніж він носить не з метою застосування його, а як предмет мистецтва, створений власними руками.

Дайте правову оцінку діям Голуба і Овчаренка.

Задача № 2

Зайко, знайшовши рушницю, зберігав її вдома. Вона висіла на стіні високо від підлоги. Залишаючи квартиру, Зайко не завжди замикав двері своєї кімнати. Одного разу, коли Зайка не було вдома, син його сусіда 16-річний Мишко Коваль разом з 10-річним сином Зайка зайшли до незамкненої квартири. Коваль, побачивши рушницю, поставив стілець на стіл, дістав її та вийшов з нею на вулицю, де було багато дітей. Бажаючи попустувати і не знаючи, що рушниця заряджена, Мишко крикнув: “Стій, руки вгору” - і натиснув на гачок. Пролунав постріл, яким було вбито 10-річного сина Зайка.

Чи є дії Ковалю і Зайка кримінально протиправними? Якщо так, то дайте правову оцінку.

Задача № 3

Ковальов, Морозов та Чорномор, відбуваючи разом покарання за вчинені раніше розбійні напади, домовились після звільнення з місць позбавлення волі об'єднатися в групу для здійснення нападів на “заможних” працівників торгівлі, для цього у Чорномора уже припасено обріз в надійному місці. Чорномор, який звільнився на кілька місяців раніше, отримав завдання від керівника групи Ковальова до моменту звільнення його і Морозова здобути іще зброю, підшукати кілька осіб, а також визначити майбутні жертви нападів. Звільнившись з місць позбавлення волі, Чорномор, на виконання завдання, із Зборовським та Макаровим напали на співробітника поліції заподіявши йому ножом кілька поранень, і заволоділи пістолетом. Внаслідок поранень працівник помер у лікарні через 3 доби не приходячи до свідомості. Невдовзі всі троє були затримані. При затриманні працівники поліції вимушені були застосувати зброю, внаслідок чого Чорномора і Макарова було поранено.

Дайте правову оцінку діям усіх названих осіб.

Задача № 4

Арендаренко та Юркович з метою заволодіння зброєю напали на працівника поліції Грищенка, який повертався з нічного чергування. Юркович вдарив його по голові уламком труби, а Арендаренко забрав з кобури пістолет і дві обойми патронів. Внаслідок удару Грищенко через 2 доби помер у лікарні.

Після цього Арендаренко і Юркович вчинили чотири розбійних напади на квартири громадян, відбираючи у них гроші та цінні речі, на загальну суму 100 мінімальних розмірів заробітної плати, а також вчинили 3 зґвалтування. Одній із потерпілих Шевченко виповнилось 13 років.

Дайте правову оцінку їх діям.

Задача № 5

Волков у хліві зберігав пістолет, який він знайшов у лісі. Про це випадково дізнався Гуров, який на прохання того ремонтував хлів. Нічого не сказавши Волкову, Гуров взяв пістолет собі. Через 6 років Гурова затримано за участь в розбійному нападі і під час особистого обшуку пістолет було у нього вилучено. На досудовому слідстві Гуров признався, що пістолет він, 6 років тому, викрав у

Волкова і в цей період з цього пістолета він у лісі вбив Микитенка, заволодівши його майном.

Дайте правову оцінку діям Волкова і Гурова.

Задача № 6

Жохов, знаючи про проведення з'їзду демократичної партії, подзвонив з телефону-автомату у районне відділення СБУ і повідомив, що приміщення, де має відбутися з'їзд, заміноване і будь-який момент може статися вибух.

Через півгодини Жохов з другого телефону-автомату подзвонив у райвідділ поліції і теж саме повідомив черговому поліції.

Дайте правову оцінку діям Жохова.

Задача № 7

Савенко виготовляв вибухові суміші і з них збирав саморобні вибухові пристрої, які за незначну плату віддавав своєму знайомому Говоркову. Говорков, який був членом організованої групи, використовував ці пристрої для того, щоб залякувати підприємців, які не сплачували йому “податки” на контрольованій ним території. Савенко знав про це.

Коли в черговий раз Говорков звернувся до Савенко, він попросив приготувати потужний пристрій, який повинен спрацювати у певний час. Савенко виготовив такий пристрій, а через тиждень він побачив по телевізору у новинах, що був вибух на станції метро у час пік, від якого загинуло 12 чоловік і 34 отримали тілесні ушкодження різного ступеня тяжкості. Савенко зрозумів, що цей пристрій було виготовлено ним.

Дайте правову оцінку діям Савенко.

Уміння, які мають бути вироблені, та навички, які мають бути напрацьовані під час заняття (за потреби – перелік документів, складання яких передбачається програмою)

Визначення особливостей кваліфікації кримінальних правопорушень, вказаних у назві теми.

Завдання для самостійної роботи до Теми 30:

1. Громадська безпека
2. Злочинна спільнота
3. Злочинна організація
3. Форми бандитизму
4. Терористичний акт, фінансування тероризму
1. Воєнізовані або збройні формування

Індивідуальні завдання до Теми 30:

1. Зброя (вогнепальна та холодна)
2. Боєприпаси, вибухові речовини, вибухові пристрої.
3. Радіоактивні матеріали, ядерний вибуховий пристрій, легкозаймисті та їдкі речовини.
4. Порушення встановлених законодавством вимог пожежної безпеки.

5. Незаконне перевезення на повітряному судні вибухових або легкозаймистих речовин.

ТЕМА 32. КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ БЕЗПЕКИ РУХУ ТА ЕКСПЛУАТАЦІЇ ТРАНСПОРТУ

Семінарське заняття № 1 – 2 год.

План

1. Порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами.
2. Незаконне заволодіння транспортним засобом.
3. Порушення чинних на транспорті правил.
4. Випуск в експлуатацію технічно несправних транспортних засобів або інше порушення їх експлуатації.
5. Самовільне без нагальної потреби зупинення поїзда.
6. Знищення, підробка або заміна номерів вузлів та агрегатів транспортного засобу.

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають засвоєнню:

1. Правила безпеки руху або експлуатації транспорту.
2. Механічний транспортний засіб
3. Об'єкти магістральних або промислових нафто-,газо конденсатопроводів та нафтопродуктопроводів..
- 4.Порушення правил,норм і стандартів,що стосуються убезпечення дорожнього руху.
- 5.Угон або захоплення транспортного засобу.
- 6.Блокування транспортних комунікацій.

Практичне заняття № 1 – 2 год.

План

1. Вирішити задачі

Задача № 1

Брати Губенко, 23-річний Петро та 15-річний Сергій, за попередньою домовленістю від під'їзду багатоповерхового будинку угнали автомобіль BMW. У власному гаражі вони перебили номер двигуна викраденого автомобіля, і переставили його до автомобілю аналогічної марки, що належав Петру. Через тиждень Сергій без відома Петра продав за 2,5 тис.грн. кузов та інші запчастини з викраденого автомобілю невідомій особі.

Кваліфікуйте дії братів Губенко.

Задача № 2

17-річний Крупій і 13-річний Федорчук вночі демонтували мідну обмотку дроселя-трансформатора, що забезпечував роботу світлофора на залізничному перегоні. Внаслідок чого не спрацював забороняючий сигнал і сталося зіткнення пасажирського поїзду з вантажним потягом, що спричинило загибель машиніста.

Дайте кримінально-правову характеристику дій Федорчука і Крупія.

Задача № 3

Громадянин України 25-річний Крюков придбав квиток на авіарейс Дніпропетровськ-Прага. Після зльоту літака він через стюардесу передав вимогу до екіпажу змінити курс на Тель-Авів під загрозою вибуху бомби, яка знаходиться у нього в сумці. В результаті дій екіпажу та пасажирів Крюкова було затримано, а вилучений в нього пристрій виявився механічним годинником. Літак зробив вимушену посадку в аеропорту м.Харкова, де Крюковський був затриманий співробітниками правоохоронних органів.

Кваліфікуйте дії Крюковського.

Задача № 4

Водій швидкої допомоги Іванченко, в зв'язку з терміновим викликом, увімкнувши проблисковий маячок, намагався проїхати перехрестя на червоний сигнал світлофору. Водій автомобіля “Таврія” Сомов, який рухався на зелений сигнал, не зреагував на зміну обстановки і допустив зіткнення з автомобілем швидкої допомоги, внаслідок чого сам отримав середньої тяжкості тілесні ушкодження.

Дайте кримінально-правову характеристику діям Іванченка і Сомова.

Задача № 5

Поліцейський ДПС сержант поліції Барабаш, зрозумівши що за кермом автомобіля сидить п'яний водій, вийшов на дорогу і підняв жезл, вимагаючи зупинитись. Водій Марков не лише не зупинився, а навпаки – збільшив швидкість. Барабаш стрибнув на капот. Марков різко загальмував і включив задню передачу. Барабаш звалився на дорогу. Підняти і вихопити пістолета він не встиг – Марков переключив швидкість і, спрямувавши автомашину на працівника поліції, переїхав через нього. Від одержаних травм Барабаш через 12 годин помер у лікарні.

Кваліфікуйте дії Маркова.

Задача № 6

Казан, керуючи автомашиною з вантажем у стані сп'яніння, не впорався з керуванням, заїхав у кювет, внаслідок чого автомашина перекинулась. Вантаж було зіпсовано, чим державному підприємству спричинено шкоду на 40 тис. грн., автомашина також була пошкоджена (її ремонт обійшовся в 5 тис. грн.).

Варіант: Підприємству спричинено шкоду на суму 50 тис. грн., Казан дістав середньої тяжкості тілесні ушкодження.

Дайте правову оцінку діям Казана. Аргументуйте своє рішення.

Задача № 7

Бажаючи швидше дістатись до сусіднього села, п'яний Дрозд зайшов на стоянку тракторів фермерського господарства, завів трактор на якому він працює. По дорозі він посадив у кабінку Федосєєва. Спускаючись до струмка, Дрозд не впорався з керуванням, трактор перекинувся, Федосєєв загинув.

Вирішить питання про відповідальність Дрозда.

Уміння, які мають бути вироблені, та навички, які мають бути напрацьовані під час заняття (за потреби – перелік документів, складання яких передбачається програмою)

Визначення особливостей кваліфікації кримінальних правопорушень, вказаних у назві теми.

Завдання для самостійної роботи до Теми 32:

1. Порухення правил безпеки руху або експлуатації залізничного, водного чи повітряного транспорту.
2. Пошкодження шляхів сполучення і транспортних засобів.
3. Угон або захоплення залізничного рухомого складу, повітряного, морського чи річкового судна.
4. Примушування працівника транспорту до невиконання своїх службових обов'язків.

Індивідуальні завдання до Теми 32:

1. Самовільне без нагальної потреби зупинення поїзда.
2. Ненадання допомоги судну та особам, що зазнали лиха.
3. Порухення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами в стані сп'яніння.
4. Пошкодження об'єктів магістральних або промислових нафто-, газо-, конденсатопроводів та нафтопродуктопроводів.

ТЕМА 33. КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ У СФЕРІ ОБІГУ НАРКОТИЧНИХ ЗАСОБІВ, ПСИХОТРОПНИХ РЕЧОВИН, ЇХ АНАЛОГІВ АБО ПРЕКУРСОРІВ ТА ІНШІ КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ

Семінарське заняття № 1 – 2 год.

План

1. Незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення, пересилання чи збут наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів.
2. Викрадення, привласнення, вимагання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів чи заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживання службовим становищем.
3. Посів або вирощування снотворного маку чи конопель.
4. Незаконне введення в організм наркотичних засобів, психотропних речовин, або їх аналогів.
5. Незаконне публічне вживання наркотичних засобів.
6. Схиляння до вживання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів. Спонукування неповнолітніх до застосування допінгу. Схиляння неповнолітніх до вживання одурманюючих засобів.

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають засвоєнню:

1. Наркотичні засоби, психотропні речовини, їх аналоги, прекурсори
2. Правила обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів.

3. Фальсифікація лікарських засобів або обіг фальсифікованих лікарських засобів.
4. Отруйні чи сильнодіючі речовини.
5. Отруйні чи сильнодіючі лікарські засоби.

Практичне заняття № 1 – 2 год.

План

1. Вирішити задачі

Задача № 1

Баранинка було затримано працівниками поліції за порушення громадського порядку. При затриманні у нього в кишені було виявлено газетний пакетик з 0,4 г гашишу. Він пояснив, що вкрав гашиш у одного хлопця на ім'я Гриша на базарі, щоб вживати його. Півроку тому він у того ж хлопця Гриші купив приблизно таку саму кількість гашишу.

Кваліфікуйте дії зазначених осіб.

Задача № 2

Гаврилюк шукав дикорослі коноплі, з яких виготовляв для власного вживання марихуану. Коли до нього звернувся Грінчак з проханням дати йому "покашкарити", Гаврилюк пригостив його цигаркою з начинкою з марихуани, сказавши, що дає в борг ще три цигарки.

Кваліфікуйте дії Гаврилюка і Грінчака.

Задача № 3

Рябокін і Гончаров на городі Потапчука вночі зрізали недозрілі головки маку на площі 100 м², зібрали з них сік, яким просочили марлеві бинти, а головки викинули.

Дайте правову оцінку зазначеним особам.

Задача № 4

Завідуючий хірургічним відділенням лікарні Маркін, використовуючи своє службове становище, змушував лікарів та старшу медичну сестру при призначенні ліків хворим, схилити їх та їх родичів купляти ліки самостійно, пояснюючи це відсутністю їх у лікарні. В дійсності призначувані ліки бути в наявності і списувались на хворих як використані для їх лікування, після чого привласнювались Маркіним і збувались через аптечний кіоск, який знаходився в лікарні. Викрадені в такий спосіб наркотичні засоби та ліки з вмістом наркотичних засобів Маркін продавав одному із своїх знайомих для вживання ним з немедичною метою.

Всього таким чином вдалося викрасти медичних препаратів на суму, що у 267 разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян, з них наркотичних – на суму, що дорівнює 53 неоподатковуваний мінімум доходів громадян.

Кваліфікуйте дії Маркіна.

Задача № 5

Макаренко купив у невстановленої слідством особи мішок макових голівок, автомашиною привіз їх додому, де один-два рази на місяць виготовляв екстракційний опій, який споживав. При обшуку у нього було вилучено 110 г. висушеної макової соломки, 5г.екстракційного опію і предмети для його виготовлення і споживання.

Кваліфікуйте дії Макаренка

Задача № 6

Бага, приїхавши в село на Чернігівщині до своєї родички Прохоренко, знайшов у неї 3 кг. коробочок маку, які таємно вивіз своєю автомашиною у Дніпропетровськ. Вдома він коробочки подрібнив, плануючи виготовити з них концентрат опію. Прохоренко пояснила, що вирощувала мак для своїх господарських потреб, а коробочки збиралась спалити.

Варіант: Блага планував концентрат опію продати. Прохоренко планувала коробочки маку продати заїжджим наркоманам.

Вирішіть питання про їх відповідальність. Дайте аргументовану відповідь

Задача № 7

Дядюн і Кривенко на присадибних ділянках громадян у селі Верхне до закінчення збирання врожаю зрізали 3 кг. Голівок снотворного маку, привезли їх у Дніпропетровськ, де для особистого споживання виготовили наркотичний засіб.

Дайте правову оцінку її діянням. Аргументуйте відповідь

Задача №8

Петров в один день з проміжком у три години двічі надавав Момоту свій гараж для виготовлення і споживання наркотиків.

Дайте правову оцінку їх діянням обох осіб. Аргументуйте відповідь.

Уміння, які мають бути вироблені, та навички, які мають бути напрацьовані під час заняття (за потреби – перелік документів, складання яких передбачається програмою)

Визначення особливостей кваліфікації злочинів, вказаних у назві теми.

Завдання для самостійної роботи до Тем 33:

5. Використання коштів, здобутих від незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів.
6. Незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення чи пересилання прекурсорів.
7. Схиляння до вживання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів, його відмінність від незаконного публічного вживання наркотичних засобів.

8. Організація або утримання місць для незаконного вживання, виробництва чи виготовлення наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів або утримання місць для вживання одурманюючих засобів.
9. Порушення правил боротьби з епідеміями або поводження з мікробіологічними або іншими біологічними агентами чи токсинами.

Індивідуальні завдання до Теми 33:

5. Заготівля, перероблення або збут радіоактивно забруднених продуктів харчування чи іншої продукції.
6. Контрабанда наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів.
7. Викрадення, привласнення, вимагання прекурсорів або заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживання службовим становищем.
8. Незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення, пересилання чи збут наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів без мети збуту.
9. Посів або вирощування снотворного маку чи конопель.

ТЕМА 34. КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДЕРЖАВНОЇ ТАЄМНИЦІ, НЕДОТОРКАНОСТІ ДЕРЖАВНИХ КОРДОНІВ, ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРИЗОВУ ТА МОБІЛІЗАЦІЇ

Практичне заняття № 1 – 2 год.

План

1. Вирішити задачі

Задача № 1

Власов з 03.04.1996 року перебуває на обліку у Роздільнянському районному військовому комісаріаті Одеської області як військовозобов'язаний першої категорії загального військового обліку солдатів і сержантів запасу, за військовою спеціальністю «ВОС 837» (водій автомобіля). Відповідно до Указу Виконуючого обов'язки Президента України, Голови Верховної Ради України від 17.03.2014 року № 303/2014 «Про часткову мобілізацію», в Україні оголошено початок проведення часткової мобілізації.

На виконання наказу зазначеного Указу, 25.03.2014 року Власов у приміщенні Роздільнянського районного військового комісаріату Одеської області оголошено про його мобілізацію до ЗСУ та викликано на 27 березня 2014 року до Роздільнянського військового комісаріату для призиву на військову службу у зв'язку з мобілізацією та направлення для проходження військової служби до військової частини А 2800 ЗСУ, дислокованій у с. Жовтень Біляївського району Одеської області.

Власов умисно, без поважних причин, 27.03.2014 року по теперішній час не з'явився до Роздільнянського районного військового комісаріату Одеської області.

Кваліфікуйте дії Власова.

Задача №2

08 червня 2015 року Чигиринський районний суд Черкаської області закрит кримінальне провадження щодо злочину, передбаченого ст. 336 КК України за наступних обставин.

Бобров перебуваючи з 07 лютого 2014 року на військовому обліку Чигиринського районного військового комісаріату, являючись військовозобов'язаним у зв'язку із оголошенням часткової мобілізації та призовом на військову службу у ЗСУ по мобілізації, будучи належним чином повідомленим в установленому законом порядку про наслідки неявки за викликом, без поважних причин, діючи умисно, усвідомлюючи суспільно-небезпечний характер своїх дій, передбачаючи їх суспільно небезпечні наслідки і бажаючи їх настання, 03 лютого 2015 року, перебуваючи в приміщенні Чигиринського районного військового комісаріату, умисно відмовився від призову на військову службу у ЗСУ по частковій мобілізації, та не прибув 04 лютого 2015 року о 20:00 год. на пункт збору Чигиринського районного військового комісаріату, про що 03 лютого 2015 року написав заяву, в якій відмовився проходити військову службу без поважних на те причин, чим порушив вимоги Конституції України, Закону України «Про затвердження Указу Президента України «Про часткову мобілізацію» та Закону України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію».

Прокурор Чигиринського району звернувся до суду з клопотанням про звільнення Боброва від кримінальної відповідальності у зв'язку зі зміною обстановки – він змінив своє ставлення до мобілізації та виявив бажання проходити військову службу в ЗСУ.

Як встановлено в підготовчому судовому засіданні обвинувачений Бобров на даний час виявив бажання проходити військову службу, після повідомлення про підозру Бобровим інших кримінальних правопорушень ним вчинено не було, він позитивно характеризується по місцю проживання та роботи, шкоду кримінальним правопорушенням не завдано, Бобров змінив своє ставлення до мобілізації, про що написав відповідну заяву до Чигиринського районного військового комісаріату, тобто, обстановка, що оточувала його на момент вчинення злочину, змінилася. За таких обставин, підозрюваний Бобров перестав бути суспільно небезпечною особою, а тому підлягає звільненню від кримінальної відповідальності на підставі ст. 48 КК України у зв'язку із зміною обстановки, а кримінальне провадження відносно нього підлягає закриттю з наведених вище нереабілітуючих підстав в порядку передбаченому ст. 314 КПК України.

Чи правильним є рішення суду?

Задача №3

Кулаков, будучи призначений наказом керівника установи № 11- к від 21.02.2002 року на посаду водія - фельд'єгера Вінницького обласного вузла спеціального зв'язку державного підприємства спеціального зв'язку, що знаходиться за адресою: м. Вінниця, площа Героїв Сталінграду, буд. № 2 - (далі Вінницький ОВСЗ), маючи допуск до державної таємниці за формою 3 (наказ №

496/Д від 10.05.11) та, отримавши доступ до інформації з грифом секретності «таємно» (наказ директора Вінницького ОВСЗ № 9 дек від 19.05.11), у ході виконання своїх службових обов'язків, покладених на нього нормативно - правовими документами у сфері державної таємниці, відомчими інструкціями про порядок приймання, обробки, зберігання, перевезення та доставки відправлень спеціального зв'язку, а також посадовою інструкцією до яких входить обов'язок при прибутті в установу (організацію) переконатись, що прибув саме в ту установу, куди адресовані пакети (посилки) та в наявності спеціального дозволу СБУ на право функціонування режимно - секретного органу, перевірити чи не має розбіжностей у найменуванні установи, зазначеній в реєстрі ф. 5 з найменуванням на відтиску печатки, заборони вручення відправлень у разі виявленні неточності в адресі чи найменуванні одержувача або відсутності у нього спеціального дозволу СБУ та інших, розголосив відомості, що становлять державну таємницю за наступних обставин:

19.03.15р. о 07 год. 00 хв., Кулаков, у відповідності до графіку розподілу нарядів чергових змін, заступив на роботу для виконання службових обов'язків водія - фельд'єгеря Вінницький ОВСЗ та біля 07 год. 10 хв. одержав із експедиції спецзв'язку літерні відправлення для доставки установам, організаціям, військовим частинам, що обслуговуються на внутрішньообласному маршруті кушовим порядком, в тому числі пакет, адресований Могилів - Подільській об'єднаній державній податковій інспекції ГУ ДФС України у Вінницькій області (далі - Могилів-Подільська ОДПІ ГУ ДФС України у Вінницькій області), який попередньо надійшов із м. Києва за літерним номером 5001, та реєстр ф. 5. на передачу секретної кореспонденції, виписане Вінницьким ОВСЗ на його ім'я під № 176.

Того ж дня, Кулаков, прибувши службовим транспортом до Могилів-Подільської ОДПІ ГУ Державної фіскальної служби у Вінницькій області (м. Могилів - Подільський, вул. В. Стуса, 54/7а) біля 10 год. 00 хв. -10 год. 05 хв., будучи обізнаним з вимогами нормативно - правових актів, що регламентують діяльність спецзв'язку, в порушення п. 5.16 Інструкції з технології порядку приймання, обробки, зберігання, перевезення та доставки відправлень спеціального зв'язку, затвердженої Державним комітетом зв'язку та інформатизації України від 02.07.1999 року № 21 таємно, п.п. 5.1.27, 5.1.30 Технологічної карти робочого місця фельд'єгеря, який виконує автомаршрут по перевезенню літерних відправлень, затвердженої заступником директора з питань виробництва ВОВСЗ 11.08.2004 року № 73 для службового користування, п. 2. 21 посадової інструкції водія ВОВСЗ, що виконує обов'язки фельд'єгеря за суміщенням від 03.01.2014, не перевіряв наявності діючого спеціального дозволу на провадження діяльності, пов'язаної з державною таємницею у вказаній установі та вручив вищезазначений пакет з нанесеним реквізитом «Таємно» співробітнику канцелярії Жучкову, який немає допуску та доступу до державної таємниці, яка в свою чергу поставила свій підпис та відтиск гербової печатки установи в реєстрі № 176 фельд'єгеря та в подальшому ознайомилась із змістом пакету, у якому знаходився запит № 15/894 таємно від 17.03.15 Адміністрації Державної прикордонної служби України про проведення

перевірки, передбаченої Законом України «Про очищення влади» щодо співробітника розвідувального підрозділу, з додатком не таємних документів.

Крім того, в результаті вищезазначених дій Кулакова із змістом зазначеного документа також ознайомились і інші співробітники Могилів-Подільського ОДП ГУ ДФС у Вінницькій області, що не мають допуску та доступу до відомостей, що становлять державну таємницю: виконувач обов'язків начальника Риженко, начальник управління з доходів і зборів фізичних осіб Малюков, начальник відділу управління фізичних осіб Степаненко, в результаті чого відбулось протиправне доведення відомостей, що становлять державну таємницю до відома сторонніх осіб.

Чи правильним є рішення суду?

Уміння, які мають бути вироблені, та навички, які мають бути напрацьовані під час заняття (за потреби – перелік документів, складання яких передбачається програмою)

Визначення особливостей кваліфікації кримінальних правопорушень, вказаних у назві теми.

Завдання для самостійної роботи до Теми 34:

1. Розголошення державної таємниці.
2. Втрата документів, що містять державну таємницю.
3. Передача або збирання відомостей, що становлять службову інформацію, зібрану у процесі оперативно-розшукової, контррозвідувальної діяльності, у сфері оборони країни.
4. Незаконне переправлення осіб через державний кордон України.

Індивідуальні завдання до Теми 34:

1. Порушення порядку в'їзду на тимчасово окуповану територію України та виїзду з неї.
2. Ухилення від призову на строкову військову службу, військову службу за призовом осіб офіцерського складу.
3. Ухилення від призову на військову службу під час мобілізації, на особливий період, на військову службу за призовом осіб із числа резервістів в особливий період.
4. Ухилення від військового обліку або навчальних (спеціальних) зборів.

ТЕМА 35. .. КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ АВТОРИТЕТУ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ, ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ, ОБ'ЄДНАНЬ ГРОМАДЯН ТА КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ ЖУРНАЛІСТІВ

Семінарське заняття №1 –2 год.

План

1. Опір представникові влади, працівникові правоохоронного органу,

державному виконавцю, члену громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону або військовослужбовцеві, уповноваженій особі Фонду гарантування вкладів фізичних осіб.

2. Погроза або насильство щодо працівника правоохоронного органу, а також щодо журналіста..

3. Посягання на життя працівника правоохоронного органу, члена громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону або військовослужбовця, а також журналіста.

4. Підроблення документів, печаток, штампів та бланків, збут чи використання підроблених документів, печаток, штампів. Викрадення, привласнення, вимагання документів, штампів, печаток, заволодіння ними шляхом шахрайства чи зловживання службовим становищем або їх пошкодження.

5. Наруга над державними символами

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають засвоєнню:

1. Представник влади.

2. Працівник правоохоронного органу. Державний виконавець. Уповноважена особа фонду гарантування вкладів фізичних осіб.

3. Член громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону. Військовослужбовець.

4. Службові обов'язки працівників підрозділів Національної поліції.

5. Опір та злісна непокор.

6. Самоправство.

Завдання для самостійної роботи до Теми 35:

1. Втручання в діяльність працівника правоохоронного органу, працівника державної виконавчої служби..

2. Захоплення представника влади або працівника правоохоронного органу або журналіста як заручника..

3. Умисне знищення або пошкодження майна працівника правоохоронного органу та журналіста. Погроза або насильство щодо службової особи чи громадянина, який виконує громадський обов'язок.

4. Втручання в діяльність працівника правоохоронного органу, судового експерта, працівника державної виконавчої служби, приватного виконавця

5. Погроза або насильство щодо журналіста

6. Посягання на життя журналіста

7. Перешкоджання діяльності народного депутата України та депутата місцевої ради

Індивідуальні завдання до Теми 35:

1. Самовільне присвоєння владних повноважень або звання службової особи. Самоправство.

2. Підкуп працівника підприємства, установи чи організації.

3. Захоплення державних або громадських будівель чи споруд

4. Втручання у діяльність державного діяча

5. Умисне знищення або пошкодження майна журналіста

6. Захоплення журналіста як заручника
7. Перешкоджання діяльності органу державного фінансового контролю, Рахункової палати, члена Рахункової палати

ТЕМА 37. КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ У СФЕРІ СЛУЖБОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, ПОВ'ЯЗАНОЇ З НАДАННЯМ ПУБЛІЧНИХ ПОСЛУГ

Семінарське заняття №1 – 2 год.

План

1. Зловживання владою або службовим становищем. Відмінність від заволодіння чужим майном шляхом зловживання своїм службовим становищем.
2. Перевищення влади або службових повноважень працівником правоохоронного органу. Відмежування від зловживання владою або службовим становищем.
3. Службова недбалість.
4. Прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою.
5. Зловживання повноваженнями службовою особою юридичної особи приватного права незалежно від організаційно-правової форми.
6. Зловживання повноваженнями особами, які надають публічні послуги.

Основні поняття, терміни та категорії, що підлягають засвоєнню:

1. Службова особа.
2. Службова особа юридичної особи приватного права незалежно від організаційно-правової форми.
3. Особа, яка надає публічні послуги.
4. Зловживання владою або службовим становищем
5. Перевищення влади або службових повноважень
6. Неправомірна вигода.
7. Перевищення влади або службового становища працівником право охоронного органу
8. Зловживання впливом.
9. Пропозиція або надання неправомірної вигоди службовій особі.
10. Провокація підкупу.
Протиправний вплив на результати офіційних спортивних змагань.

Практичне заняття № 1 – 2 год.

План

1. Вирішити задачі
- Задача № 1

У зв'язку із заявою Сидоренко про порушення громадського порядку Горіним та Левченко вони були доставлені у відділок поліції. Оперативний

черговий Клименко, з'ясовуючи обставини порушення громадського порядку, двічі вдарив Горіна кулаком в обличчя, спричинивши йому подвійний перелом нижньої щелепи.

Варіант: Від удару Горін впав, ударившись скронею об ріжок стола, що викликало смерть.

Дайте правову оцінку діям Клименка. Аргументуйте своє рішення.

Задача № 2

Слідчим Кріт дії Сокура кваліфіковано за ч.3 ст.368 КК. Його визнано винним у тому, що, працюючи завідувачем хірургічного відділення лікарні, він протягом року неодноразово одержував неправомірну вигоду від громадян, які перебували на лікуванні, та їх родичів за проведення ним операцій і забезпечення персоналом лікарні відповідного догляду за хворими.

Чи вірне рішення прийняв слідчий? Аргументуйте своє рішення.

Задача № 3

Суд засудив Юшкова до 12 років позбавлення волі за викрадення чужого майна в особливо великому розмірі, службове підроблення та співучасть в отриманні неправомірної вигоди у формі пособництва, оскільки Юшков, працюючи завскладом монтажного управління, був обізнаний про розкрадання, які вчинювали начальник управління, його заступник, експедитор та інші шляхом підлогу, сприяв цим особам у вчиненні розкрадань і періодично отримував від них винагороди за “мовчання”.

Дайте правову оцінку діям Юшкова.

Задача № 4

Інспектор паспортного відділу ЖЕУ Радько, перебуваючи в стані сп'яніння, під приводом перевірки документів пішов на квартиру Сомової, і переконавшись, що вона вдома одна, почав чіплятися до неї, домагався інтимних стосунків. На крик Сомової прибігли сусіди і вигнали Радька.

Дайте правову оцінку діям Радька.

Чи зміниться правова оцінка дій Радька, якщо сусіди увірвалися до квартири під час вчинення статевого акту.

Задача № 5

Поліцейські Ізотов, Козлов та Санько після нічного чергування на мотоциклі поїхали купатися на водосховище. На галявині біля водосховища косив траву Пухов, до нього підійшли Ізотов і Козлов, які взяли по пучку трави. У зв'язку з цим виникла сварка, і Пухов з косою в руках погнався за Козловим і намагався нанести йому удар косою, але останній ухилився. Тоді він напав з косою на Ізотова. Тікаючи від переслідувача, Ізотов побіг до мотоциклу і взяв там пістолет, який був у нього по роду служби. Ізотов попередив Пухова, що буде стріляти, але незважаючи на це, Пухов заніс косу для удару. Після цього Ізотов вистрелив, і поранив Пухова. За висновком судово-медичної експертизи Пухову спричинено проникаюче поранення порожнини очеревини і пошкодження

печінки.

Дайте правову оцінку діям всіх осіб.

Чи зміниться правова оцінка дій всіх осіб, коли Пухов помер на місці, незважаючи на надану йому Ізовим першу медичну допомогу ?

Задача № 6

Старший інструктор турбази Столбов прослідкував, що пізно ввечері директор турбази Ларіонов разом з сестрою-господаркою Барановою зайшли в кімнату, де проживав Ларіонов. Столбов самовільно увірвався в кімнату і із застосуванням фізичного насильства завдав йому легкі тілесні ушкодження без розладу здоров'я.

Як з'ясувалося під час слідства, Баранова напередодні скаржилася Столбову, що Ларіонов переслідує її, і, незважаючи на те, що останній вдвічі старший від неї, схиляв її до статевого зв'язку. І коли Столбов побачив, що директор завів Баранову у свою кімнату, закрив двері і звідти почув крики жінки, він виламав двері й побачивши напівроздягнутого Ларіонова, який намагався повалити на ліжко Баранову, ударив його кулаком в обличчя щоб той відпустив потерпілу.

Дайте правову оцінку діям зазначених осіб.

Задача № 7

Працівники поліції Журбін та Федотов при перевірці документів ТОВ “Шик” виявили цех по розливу горілки. При цьому директор ТОВ. “Шик” Шабашов документів на право виготовлення горілки не мав і запропонував працівникам поліції вирішити питання “мирним шляхом”. Останні погодилися і отримали від Шабашова 800 грн. Через деякий час Журбін звернувся до Шабашова і запропонував йому “працювати під їх прикриттям”. Останній погодився і за таке прикриття передавав на протязі 6 міс. Журбіну щомісяця 10% прибутків від реалізації горілки, які він ділив з Федотовим. Таким чином вони отримали 35 тис.грн.

Дайте правову оцінку діям Журбіна та Федотова.

Уміння, які мають бути вироблені, та навички, які мають бути напрацьовані під час заняття (за потреби – перелік документів, складання яких передбачається програмою)

Визначення особливостей кваліфікації кримінальних правопорушень, вказаних у назві теми.

Завдання для самостійної роботи до Теми 37:

8. Зловживання владою або службовим становищем. Відмінність від заволодіння чужим майном шляхом зловживання своїм службовим становищем.
9. Перевищення влади або службових повноважень працівником правоохоронного органу. Відмежування від зловживання владою або службовим становищем.
10. Службова недбалість.

11. Відмежування службових кримінальних правопорушень від кримінальних правопорушень, вчинених службовими особами, відповідальність за які передбачена в інших розділах Особливої частини ККУ.
12. Посередництво у даванні або одержанні неправомірної вигоди.

Індивідуальні завдання до Теми 37:

8. Прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою.
9. Зловживання повноваженнями службовою особою юридичної особи приватного права незалежно від організаційно-правової форми.
10. Зловживання повноваженнями особами, які надають публічні послуги.
11. Службове підроблення.
12. Службова недбалість.

ТЕМА 40. КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ МИРУ, БЕЗПЕКИ ЛЮДСТВА ТА МІЖНАРОДНОГО ПРАВОПОРЯДКУ

Практичне заняття № 1 – 2 год.

План

1. Вирішити задачі

Задача № 1

Члени молодіжної націоналістичної групи, громадяни Російської Федерації М., К., Г. та Х., постійно проживали в м. Києві. Маючи на меті вплинути на зовнішню політику України, вони із застосуванням насильства викрали заступника міністра закордонних справ України Ф. та його помічника І. Викрадених осіб злочинці тримали в підвальному приміщенні приватного будинку М. У випадку невиконання своїх вимог бойовики погрожували вбити Ф. та І. Свої погрози вони висловлювали по телефону представникам української влади.

Кваліфікуйте дії М., К., Г. та Х. Відповідь поясніть

Задача № 2

Громадянин Російської Федерації Б. через мережу Інтернет познайомився з громадянином України Р. Останній входив до складу терористичної організації, учасники якої вели воєнні дії на території України з метою насильницької зміни та повалення конституційного ладу, захоплення державної влади та зміни меж території України. На запрошення Р. вступити до організації Б. приїхав в Україну, незаконно перетнувши державний кордон. Протягом декількох місяців Б. приймав активну участь в діяльності зазначеного об'єднання, отримуючи за це грошову винагороду. Зокрема він, озброєний автоматом конструкції Калашникова «АК-74», здійснював несення служби на підконтрольних терористичній організації об'єктах, виконував функції, пов'язані з будівництвом та обслуговуванням необхідних споруд, охороною та підтриманням

громадського порядку. Згодом Б. був затриманий правоохоронними органами України.

Кваліфікуйте дії Б. та Р. Відповідь поясніть.

Задача № 3

Під час збройного конфлікту між збройними силами Іраку та курдськими повстанцями, що ведуть боротьбу за свою автономію на північному заході Іраку, іракські війська застосовували зброю масового знищення для вбивства курдів як з числа повстанців, так і мирного населення. Внаслідок масових вбивств було знищено третю частину населення курдів, що складають етнічну групу жителів Іраку.

Ознаки яких кримінально протиправних діянь містяться в діях іракських військовослужбовців? Які кримінально-правові норми в КК України передбачають відповідальність за аналогічні кримінальні правопорушення?

Задача № 4

Воєначальник під час збройного конфлікту міжнародного характеру допустив щодо цивільного населення держави учасниці конфлікту примушування до пррституції. Як треба кваліфікувати його дії?

Варіант: Такий факт мав місце під час збройного конфлікту неміжнародного характеру.

Задача № 5

Алімов і Бокій домовилися з представниками зарубіжної військової частини про вербування на території України групи добровольців для участі у збройному конфлікті, що мав місце в його державі. Для цього вони одержали значну суму американських доларів. Очолювана ними група у складі 12 осіб перетнула державний кордон України, отримала зброю і брала участь у збройному конфлікті на території іноземної держави.

Кваліфікуйте дії кожного учасника цієї групи та дії іноземного представника.

Задача № 6

Військово службовці Бандалян та Вертелян (громадяни України) за місяць до демобілізації із ЗСУ, перебуваючи на стрілецькому полігоні, залишили військову частину, причому кожний забрав з собою закріплений за ним автомат «Калашникова». Вони перейшли державний кордон України, вступили у військове формування іншої держави і протягом 5 місяців юрали участь у збройних конфліктах. Ще через місяць вони повернулись в Україну до своїх батьків, які проживали в Чернівцях.

Кваліфікуйте дії Бандаляна та Вертеляна.

Уміння, які мають бути вироблені, та навички, які мають бути напрацьовані під час заняття (за потреби – перелік документів, складання яких передбачається програмою)

Визначення особливостей кваліфікації кримінальних правопорушень, вказаних у назві теми.

Завдання для самостійної роботи до Теми 40:

1. Загальна характеристика і види кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку..
2. Особливості об'єктивної сторони складу кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 436 КК України; предмет цього кримінального правопорушення.
3. Аналіз юридичних складів кримінального правопорушення «піратство».
4. Відмінність кримінального правопорушення, передбаченого ст. 445 КК України, від кримінального правопорушення, передбаченого ст. 435 КК України.

Індивідуальні завдання до Теми 40:

1. Аналіз юридичних складів кримінального правопорушення «піратство».
2. Кримінально-правова характеристика кримінальних правопорушень проти осіб та установ, що мають міжнародний захист.
3. Поняття зброї масового знищення (статті 439 та 440 КК України).

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Рекомендована література до Тем 19-21:

1. Конституція України 28 червня 1996 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. №30. Ст.141. (Розділи 1, 2). З наступними змінами і доповненнями.
2. Кримінальний кодекс України. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. №25. Ст.31. З наступними змінами і доповненнями.
3. Кримінальний процесуальний кодекс України. *Голос України*. 2012. № 90-91. З наступними змінами і доповненнями.
4. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / за ред. М.І. Мельника, М.І. Хавронюка. 10-те вид., переробл. і допов. К.: ВД «Дакор», 2018. 1360 с.
5. Кримінальне право України: Особлива частина: підручник / Сухонос В. В., Білокінь Р. М., Сухонос В. В. (мол.) / за заг. ред. доктора юрид. наук, проф. В.В. Сухоноса. Суми : ПФ «Видавництво «Університетська книга», 2020. -672 с.
6. Чорний Р. Л. Злочини проти основ національної безпеки за кримінальним правом України: монографія. Хмельницький: Хмельниц. ун-т упр. і права, 2018. 525 с.;
7. Злочинна колаборація в умовах збройної агресії: практичний порадник з кримінально-правової оцінки та розмежування. Малюк В.В. Київ: Алерта. 2023. 312 с.
8. Колабораційна діяльність: загальні засади кримінально-правової кваліфікації : практич. порадник / О. О. Буряк, О. І. Букрєєв, Д. О. Олейніков, М. В. Членов / за заг. ред. засл. юриста України А. З. Швеця. – Харків: Право, 2022. – 98 с.

Рекомендована література до Тем 22:

1. Конституція України 28 червня 1996 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. №30. Ст.141. (Розділи 1, 2). З наступними змінами і доповненнями.
2. Кримінальний кодекс України. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. №25. Ст.31. З наступними змінами і доповненнями.
3. Кримінальний процесуальний кодекс України. *Голос України*. 2012. № 90-91. З наступними змінами і доповненнями.
4. Інструкція про встановлення діагностичних критеріїв смерті мозку та процедури констатації моменту смерті людини. Затверджена наказом МОЗ України від 23.09.2013 р. № 831. *Офіційний вісник України*. 2013. № 82. Ст. 507.
5. Правила судово-медичного визначення ступеня тяжкості тілесних ушкоджень. Затверджені наказом МОЗ від 17.01.1995 р. № 6. Інструкція про порядок визначення критеріїв живонародженості, мертвонародженості та перинатального періоду. Затверджена наказом МОЗ від 29.03.2006 р. № 179. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0255-95>. (Дата звернення 14.08.2018 р.).

6. Про судову практику в справах про злочини проти життя і здоров'я особи. - Постанова № 2 Пленуму Верховного Суду України від 07.02.2003 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0002700-03> (Дата звернення 14.08.2018 р.).

7. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / за ред. М.І. Мельника, М.І. Хавронюка. 10-те вид., переробл. і допов. К.: ВД «Дакор», 2018. 1360 с.

8. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України /Д.С. Азаров, В.К. Гришук, А.В. Савченко [та ін.]; За заг. ред. О. М. Джужі, А. В. Савченка, В. В. Чернея. 2-ге вид., перероб. і допов. Київ: Юрінком Інтер, 2018. 1104 с.

9. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України, 7- ме вид., переробл. та доп / За ред. М. І. Мельника, М. І. Хавронюка. – К. Дакор, 2019. 1384с.

10. Шаблистий В.В. Тілесне ушкодження як злочин проти життя та здоров'я людини за кримінальним правом України : монографія / В.В. Шаблистий, В.Ю. Коломієць ; ред. В.В. Шаблистий. – Дніпро : Видавець Біла К.О., 2020. – 164 с.

11. Дудоров О.О., Хавронюк М.І. Відповідальність за домашнє насильство і насильство за ознакою статі (науково-практичний коментар новел Кримінального кодексу України) / за ред. М. І. Хавронюка. – К.: Ваіте, 2019. – 288 с.

Рекомендована література до Темі 23:

1. Конституція України 28 червня 1996 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. №30. Ст.141. (Розділи 1, 2). З наступними змінами і доповненнями.

2. Кримінальний кодекс України. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. №25. Ст.31. З наступними змінами і доповненнями.

3. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / за ред. М.І. Мельника, М.І. Хавронюка. 10-те вид., переробл. і допов. К.: ВД «Дакор», 2018. 1360 с.

4. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України /Д.С. Азаров, В.К. Гришук, А.В. Савченко [та ін.]; За заг. ред. О. М. Джужі, А. В. Савченка, В. В. Чернея. 2-ге вид., перероб. і допов. Київ: Юрінком Інтер, 2018. 1104 с.

5. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України, 7- ме вид., переробл. та доп / За ред. М. І. Мельника, М. І. Хавронюка. – К. Дакор, 2019. 1384с.

6. Мислива О.О. Кримінально-правова характеристика та запобігання незаконній діяльності у сфері трансплантації : монографія. / О.О. Мислива. – Дніпро: ДДУВС, 2019. – 220 с.

7. Кримінально-правова характеристика злочинів, пов'язаних із торгівлею людьми: посібник для підрозділів Національної поліції у схемах / І. Б.

Газдайка-Василишин, С. О. Молотов, Т. І. Созанський. - Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2019. - 32 с.

8. Кримінально-правова характеристика злочинів проти особи: навчальний посібник у схемах / В. К. Гришук, Т. М. Луцький, О. Ф. Пасека, М. В. Самарчук. - Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2019. - 64 с.

9. Мовчан А. В. Міжнародне співробітництво у сфері протидії злочинам, пов'язаним із торгівлею людьми : навчальний посібник / А. В. Мовчан. - Львів: ЛьвДУВС, 2021. - 156 с.

10. Особливості кваліфікації та розслідування злочинів, пов'язаних з торгівлею людьми та незаконною міграцією: навчальний посібник / укладачі: Т.І. Созанський, І.Б. Газдайка-Василишин, О.В. Захарова, Е.М. Мручковська, Р.М. Шехавцов. - Львів: ОБСС, ЛьвДУВС, 2019. - 252 с.

11. Кримінальний кодекс України з постатейним коментарем, висновками Верховного Суду : станом на 01.01.2021 / [упоряд. С. Г. Туманов]. 2ге вид., перероб. і допов. Харків : Право, 2021. 976 с.

Рекомендована література до Тем 24:

1. Конституція України 28 червня 1996 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. №30. Ст.141. (Розділи 1, 2). З наступними змінами і доповненнями.

2. Кримінальний кодекс України. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. №25. Ст.31. З наступними змінами і доповненнями.

3. Про судову практику в справах про злочини проти життя і здоров'я особи. - Постанова № 2 Пленуму Верховного Суду України від 07.02.2003 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0002700-03> (Дата звернення 14.08.2018 р.).

4. Про судову практику у справах про злочини проти статевої свободи та статевої недоторканості особи. - Постанова № 5 Пленуму Верховного Суду України від 30.05.2008 р URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/v0005700-08> (Дата звернення 14.08.2018 р.).

5. Дудоров О.О. Злочини проти статевої свободи та статевої недоторканості особи (основні положення кримінально-правової характеристики): практ. порадник / О.О. Дудоров; МВС України, Луган. держ. ун-т внутр. справ ім. Е.О. Діденка. – Сєверодонецьк: РВВ ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка, 2018. – 92с.

6. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / за ред. М.І. Мельника, М.І. Хавронюка. 10-те вид., переробл. і допов. К.: ВД «Дакор», 2018. 1360 с.

7. Денисовський М. Д. Сутність та профілактика злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканості неповнолітніх і малолітніх : посібник / М. Д. Денисовський, І. А. Федчак. – Львів, Тернопіль : ЛьвДУВС, 2018. – 132 с.

8. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України /Д.С. Азаров, В.К. Гришук, А.В. Савченко [та ін.]; За заг. ред. О. М.

Джужі, А. В. Савченка, В. В. Чернея. 2-ге вид., перероб. і допов. Київ: Юрінком Інтер, 2018. 1104 с.

9. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України, 7-ме вид., переробл. та доп / За ред. М. І. Мельника, М. І. Хавронюка. – К. Дакор, 2019. 1384с.

10. Кримінальний кодекс України з постатейним коментарем, висновками Верховного Суду : станом на 01.01.2021 / [упоряд. С. Г. Туманов]. 2ге вид., перероб. і допов. Харків : Право, 2021. 976 с.

Рекомендована література до Темі 25:

1. Конституція України 28 червня 1996 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. №30. Ст.141. (Розділи 1, 2). З наступними змінами і доповненнями.

2. Кримінальний кодекс України. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. №25. Ст.31. З наступними змінами і доповненнями.

3. Кодекс України про адміністративні правопорушення. від 07.12.1984 року. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/80731-10> (Дата звернення 14.08.2018 р.).

4. Податковий кодекс України в ред. від 02.12.2010 р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

5. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/go/435-15>.

6. Доручення НПУ від 04.01.2018 № 193/05/24-2018 «Про кваліфікацію викрадення чужого майна».

7. Про судову практику в справах про злочини проти власності. - Постанова № 10 Пленуму Верховного Суду України від 06.11.2009 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/go/v0010700-09> (Дата звернення 14.08.2018 р.).

8. Наказ НПУ від 20.01.2018 № 36 «Про деякі питання взаємодії органів та підрозділів Національної поліції України в ході реалізації завдань щодо запобігання кримінальним правопорушенням на території держави, їх виявлення та розслідування».

9. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / за ред. М.І. Мельника, М.І. Хавронюка. 10-те вид., переробл. і допов. К.: ВД «Дакор», 2018. 1360 с.

10. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України /Д.С. Азаров, В.К. Грищук, А.В. Савченко [та ін.]; За заг. ред. О. М. Джужі, А. В. Савченка, В. В. Чернея. 2-ге вид., перероб. і допов. Київ: Юрінком Інтер, 2018. 1104 с.

11. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України, 7-ме вид., переробл. та доп / За ред. М. І. Мельника, М. І. Хавронюка. – К. Дакор, 2019. 1384с.

12. Кримінальний кодекс України з постатейним коментарем, висновками Верховного Суду : станом на 01.01.2021 / [упоряд. С. Г. Туманов]. 2ге вид., перероб. і допов. Харків : Право, 2021. 976 с.

13. Кримінально-правова охорона особи та власності в Україні: навчальний посібник / І. Б. Газдайка-Василишин, А. О. Йосипів, М. В. Самарчук. - Львів: ЛьвДУВС, 2019. - 240 с.

14. Кримінально-правова характеристика злочинів проти власності: навчальний посібник у схемах / О. З. Мармура, О. Ф. Пасека, В. Ф. Примаченко, Т. Р. Сабанюк. - Львів: ЛьвДУВС, 2019. - 44 с.

15. Кримінальне право України (у питаннях та відповідях) : навч. посіб. / [О. М. Литвинов, Ю. В. Орлов, В. П. Ємельянов та ін.] ; за заг. ред. Ю. В. Орлова ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків : ХНУВС, 2023. – 520 с.

16. Злочини проти власності: правова кваліфікація і методика розслідування / Хавронюк М.І., Дудоров О.О., Луцик В.В., Задоя К.П., Карчевський М.В. – Київ: Дакор, 2019. – 448 с.

17. Кваліфікація кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я особи: навч. посіб. / [І.О.Зінченко, О.О.Володіна] ; за заг. ред.. М.І.Панова.- Харків:Право,2019- 296 с

Рекомендована література до Теми 27:

1. Конституція України 28 червня 1996 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. №30. Ст.141. (Розділи 1, 2). З наступними змінами і доповненнями.

2. Кримінальний кодекс України. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. №25. Ст.31. З наступними змінами і доповненнями.

3. Кодекс України про адміністративні правопорушення. від 07.12.1984 року. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/80731-10> (Дата звернення 14.08.2018 р.).

4. Про практику застосування судами законодавства про відповідальність за окремі злочини у сфері господарської діяльності. Постанова № 3 Пленуму Верховного Суду України від 25.04.2003 р.

5. Кримінальні правопорушення у сфері господарської діяльності (в схемах): навчальний посібник / [А. О. Винник, О. З. Мармура, О. Ф. Пасека]; за ред. О. Ф. Пасеки. - Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2023. - 160 с.

6. Гузоватий О.І. Кримінальна відповідальність за незаконне збагачення в Україні та деяких зарубіжних країнах : монографія / О.І. Гузоватий, О.О. Титаренко. Дніпро : ДДУВС, 2018. – 260 с.

7. Кримінально-правова характеристика злочинів у сфері господарської діяльності: посібник для підрозділів Національної поліції у схемах / А. Б. Кудлак, О. Ф. Пасека. - Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2019. - 120 с.

8. Кримінальне право України (у питаннях та відповідях) : навч. посіб. / [О. М. Литвинов, Ю. В. Орлов, В. П. Ємельянов та ін.] ; за заг. ред. Ю. В. Орлова ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків : ХНУВС, 2023. – 520 с.

9. Навроцький В.О. Наскрізнi кримінально-правові поняття. Навчальний посібник - Київ: Юрінком Інтер, 2023. 376 с.

10. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / за ред. М.І. Мельника, М.І. Хавронюка. 10-те вид., переробл. і допов. К.: ВД «Дакор», 2018. 1360 с.

11. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України /Д.С. Азаров, В.К. Гришук, А.В. Савченко [та ін.]; За заг. ред. О. М. Джужі, А. В. Савченка, В. В. Чернея. 2-ге вид., перероб. і допов. Київ: Юрінком Інтер, 2018. 1104 с.

12. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України, 7-ме вид., переробл. та доп / За ред. М. І. Мельника, М. І. Хавронюка. – К. Дакор, 2019. 1384с.

13. Кримінальний кодекс України з постатейним коментарем, висновками Верховного Суду : станом на 01.01.2021 / [упоряд. С. Г. Туманов]. 2ге вид., перероб. і допов. Харків : Право, 2021. 976 с.

Рекомендована література до Теми 28:

1. Конституція України 28 червня 1996 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. №30. Ст.141. (Розділи 1, 2). З наступними змінами і доповненнями.

2. Кримінальний кодекс України. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. №25. Ст.31. З наступними змінами і доповненнями.

3. Про судову практику у справах про злочини та інші правопорушення проти довілля. Постанова № 17. Пленуму Верховного Суду України від 10.12.2004 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0017700-04#Text>

4. Кримінальне право України (у питаннях та відповідях) : навч. посіб. / [О. М. Литвинов, Ю. В. Орлов, В. П. Ємельянов та ін.] ; за заг. ред. Ю. В. Орлова ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків : ХНУВС, 2023. – 520 с.

5. Навроцький В.О. Наскрізнні кримінально-правові поняття. Навчальний посібник - Київ: Юрінком Інтер, 2023. 376 с.

6. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / за ред. М.І. Мельника, М.І. Хавронюка. 10-те вид., переробл. і допов. К.: ВД «Дакор», 2018. 1360 с.

7. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України /Д.С. Азаров, В.К. Гришук, А.В. Савченко [та ін.]; За заг. ред. О. М. Джужі, А. В. Савченка, В. В. Чернея. 2-ге вид., перероб. і допов. Київ: Юрінком Інтер, 2018. 1104 с.

8. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України, 7-ме вид., переробл. та доп / За ред. М. І. Мельника, М. І. Хавронюка. – К. Дакор, 2019. 1384с.

9. Кримінальний кодекс України з постатейним коментарем, висновками Верховного Суду : станом на 01.01.2021 / [упоряд. С. Г. Туманов]. 2ге вид., перероб. і допов. Харків : Право, 2021. 976 с.

Рекомендована література до Темі 29:

1. Конституція України 28 червня 1996 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. №30. Ст.141. (Розділи 1, 2). З наступними змінами і доповненнями.
2. Кримінальний кодекс України. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. №25. Ст.31. З наступними змінами і доповненнями.
3. Кодекс України про адміністративні правопорушення. від 07.12.1984 року. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/80731-10> (Дата звернення 14.08.2018 р.).
4. Про захист суспільної моралі: Закон України від 20.11.2003 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1296-15>.
5. Про судову практику у справах про хуліганство: Постанова Пленуму Верховного Суду України № 10 від 22.12.2006 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/va010700-06>.
6. Про застосування судами законодавства про відповідальність за втягнення неповнолітніх у злочинну чи іншу антигромадську діяльність: Постанова Пленуму Верховного Суду України № 2 від 27.02.2004 р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v0002700-04>.
7. Дідківська Г.В., Мудряк Т.О., Гмирін А.А., Нікітін Ю.В., Топчій В.В. Кримінальне право України. Особлива частина. Навчальний посібник (схематичний збірник лекцій) – Вінниця : ТОВ «Твори», 2019. – 864 с.
8. Кримінальне право України. Особлива частина : навч. посіб. / О В. Попович, Л. В. Томаш, П. П. Латковський, А. Ю. Бабій. - Чернівці, 2022. - 319 с
9. Кримінальне право України. Особлива частина. Навчальний посібник. Конспект лекцій / за заг. ред. Топчія В.В.; Ірпінь: ТОВ «ТВОРИ», 2021, 411с.
10. Кримінальне право України (у питаннях та відповідях) : навч. посіб. / [О. М. Литвинов, Ю. В. Орлов, В. П. Ємельянов та ін.] ; за заг. ред. Ю. В. Орлова ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків : ХНУВС, 2023. – 520 с.
11. Навроцький В.О. Наскрізнi кримінально-правові поняття. Навчальний посібник - Київ: Юрінком Інтер, 2023. 376 с.
12. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / за ред. М.І. Мельника, М.І. Хавронюка. 10-те вид., переробл. і допов. К.: ВД «Дакор», 2018. 1360 с.
13. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України /Д.С. Азаров, В.К. Гришук, А.В. Савченко [та ін.]; За заг. ред. О. М. Джужі, А. В. Савченка, В. В. Чернея. 2-ге вид., перероб. і допов. Київ: Юрінком Інтер, 2018. 1104 с.
14. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України, 7-ме вид., переробл. та доп / За ред. М. І. Мельника, М. І. Хавронюка. – К. Дакор, 2019. 1384с.
15. Кримінальний кодекс України з постатейним коментарем, висновками Верховного Суду : станом на 01.01.2021 / [упоряд. С. Г. Туманов]. 2ге вид., перероб. і допов. Харків : Право, 2021. 976 с.

Рекомендована література до Тем 32:

1. Конституція України 28 червня 1996 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. №30. Ст.141. (Розділи 1, 2). З наступними змінами і доповненнями.
2. Кримінальний кодекс України. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. №25. Ст.31. З наступними змінами і доповненнями.
3. Закон України “Про боротьбу з тероризмом” 20.03.2003 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/638-15>.
4. Закон України “Про об’єкти підвищеної небезпеки” від 18.01.2001 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2245-14>.
5. Положення про дозвільну систему. Затверджене постановою КМ №576 від 12.10.1992 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/576-92-%D0%BF>.
6. Постанова ПВС України №13 від 23.12.2005 р “Про розгляд судами кримінальних справ про злочини, вчинені стійкими злочинними об’єднаннями”. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0013700-05>.
7. Постанова ПВС України №3 від 26.04.2002 р. “Про судову практику у справах про викрадення та інше незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами, вибуховими речовинами, вибуховими пристроями чи радіоактивними матеріалами”. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0003700-02>.
8. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / за ред. М.І. Мельника, М.І. Хавронюка. 10-те вид., переробл. і допов. К.: ВД «Дакор», 2018. 1360 с.
9. Вознюк А.А. Кримінальна відповідальність за створення злочинних об’єднань та участь у них: монографія / А.А. Вознюк. – Київ: ФОП Маслаков, 2018. – 928 с.
10. Кримінальна відповідальність за злочини проти громадської безпеки, предметом яких є зброя, бойові припаси, вибухові речовини та вибухові пристрої (статті 262, 263, 263-1, 264 КК України) : монографія / В.В. Голубош. – Івано-Франківськ : Симфонія форте, 2020. – 340 с.
11. Кримінально-правова характеристика злочинів, що вчиняються організованими групами та злочинними організаціями: посібник для підрозділів Національної поліції у схемах / Газдайка-Василишин І. Б., Луцький Т. М., Сабанюк Т. Р. - Львів: ЛьвДУВС, 2019. - 20 с.
12. Грищук В. К. Кримінальне право України: Загальна частина: навчальний посібник для студентів, курсантів, аспірантів, докторантів, науково-педагогічних працівників юридичних факультетів закладів вищої освіти / В.К. Грищук. - Видання 2-ге, змінене та доповнене. - Львів: ЛьвДУВС, 2019. - 666 с.
13. Кримінально-правова характеристика злочинів, пов’язаних з незаконним обігом зброї та вибухівки: посібник для підрозділів Національної поліції у схемах / О. З. Мармура, Є. О. Письменський, А. Б. Ткачик. - Львів: ЛьвДУВС, 2019. - 44 с.

14. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / за ред. М.І. Мельника, М.І. Хавронюка. 10-те вид., переробл. і допов. К.: ВД «Дакор», 2018. 1360 с.

15. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / Д.С. Азаров, В.К. Грищук, А.В. Савченко [та ін.]; За заг. ред. О. М. Джужі, А. В. Савченка, В. В. Чернея. 2-ге вид., перероб. і допов. Київ: Юрінком Інтер, 2018. 1104 с.

16. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України, 7-ме вид., переробл. та доп / За ред. М. І. Мельника, М. І. Хавронюка. – К. Дакор, 2019. 1384с.

17. Кримінальний кодекс України з постатейним коментарем, висновками Верховного Суду : станом на 01.01.2021 / [упоряд. С. Г. Туманов]. 2-ге вид., перероб. і допов. Харків : Право, 2021. 976 с.

Рекомендована література до Теми 33:

1. Кримінальний кодекс України. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. №25. Ст.31. З наступними змінами і доповненнями.

2. Закон України “Про наркотичні засоби, психотропні речовини і прекурсори” від 15.02.1995 р. URL: [http:// zakon.rada.gov.ua/go/60/95-вр](http://zakon.rada.gov.ua/go/60/95-вр) (Дата звернення 14.08.2018 р.).

3. Закон України “Про заходи протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів та зловживання ними” від 15.02.1995 р. URL: [http:// zakon.rada.gov.ua/go/62/95-вр](http://zakon.rada.gov.ua/go/62/95-вр) (Дата звернення 14.08.2018 р.).

4. Перелік наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів. Затверджений постановою КМ №770 від 6.05.2000 р. URL: [http:// zakon.rada.gov.ua/go/770-2000-п](http://zakon.rada.gov.ua/go/770-2000-п) (Дата звернення 01.08.2018 р.).

5. Таблиці невеликих, великих та особливо великих розмірів наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, які знаходяться у незаконному обігу. Затверджені наказом МОЗ №188 від 1.08.2000 р. URL: [http:// zakon.rada.gov.ua/go/z0512-00](http://zakon.rada.gov.ua/go/z0512-00) (Дата звернення 01.08.2018 р.).

6. Постанова ПВС України №4 від 26.04.2002 р. “Про судову практику в справах про злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів”. URL: [http:// zakon.rada.gov.ua/go/v0004700-02](http://zakon.rada.gov.ua/go/v0004700-02) (Дата звернення 01.08.2018 р.).

7. Концепція створення системи моніторингу ситуації у сфері протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 17 жовтня 2011 р. № 1193-р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1193-2011-%D1%80>

8. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / за ред. М.І. Мельника, М.І. Хавронюка. 10-те вид., переробл. і допов. К.: ВД «Дакор», 2018. 1360 с.

9. Кримінально-правова характеристика злочинів у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів: посібник для підрозділів Національної поліції у схемах / С. Я. Бурда; П. С.

Гарасим, Е. М. Кісілюк, Т. І. Созанський. - Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2019. - 48 с.

10. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / Д.С. Азаров, В.К. Гришук, А.В. Савченко [та ін.]; За заг. ред. О. М. Джужі, А. В. Савченка, В. В. Чернея. 2-ге вид., перероб. і допов. Київ: Юрінком Інтер, 2018. 1104 с.

11. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України, 7-ме вид., переробл. та доп / За ред. М. І. Мельника, М. І. Хавронюка. – К. Дакор, 2019. 1384с.

12. Кримінальний кодекс України з постатейним коментарем, висновками Верховного Суду : станом на 01.01.2021 / [упоряд. С. Г. Туманов]. 2-ге вид., перероб. і допов. Харків : Право, 2021. 976 с.

Рекомендована література до Теми 37:

1. Конституція України 28 червня 1996 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. №30. Ст.141. (Розділи 1, 2). З наступними змінами і доповненнями.

2. Кримінальний кодекс України. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. №25. Ст.31. З наступними змінами і доповненнями.

3. Закон України «Про запобігання корупції» від 14 жовтня 2014 року. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>.

4. Про затвердження Антикорупційної програми Міністерства внутрішніх справ України на 2018 рік: Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 28.02.2018 № 156. URL: https://nazk.gov.ua/sites/default/files/docs/2018/anikor_programs/programms/AP_MVS/MVS%2822.03.2018%29.pdf.

5. Постанова ПВС України №5 від 26.04.2002 р “Про судову практику в справах про хабарництво”. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/go/v0005700-02>.

6. Постанова ПВС України №15 від 26.12.2003 р “Про судову практику в справах про перевищення влади або службових повноважень”. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/go/v0015700-03>.

7. Конопельський В. Я. Кримінально-правова характеристика корупційних злочинів (у схемах): посібник для підрозділів Національної поліції / Конопельський В. Я., Мармура О. З., Цивінський О. І. - Львів: ЛьвДУВС, 2019. - 72 с.

8. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / за ред. М.І. Мельника, М.І. Хавронюка. 10-те вид., переробл. і допов. К.: ВД «Дакор», 2018. 1360 с.

9. Франчук В. В. Кримінально-правова характеристика правопорушень у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг (у схемах) : навчальний посібник / Франчук В. В. - Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. - 64 с.

10. Буряк К.М. Злочини проти професійної діяльності журналістів в Україні: кримінально-правове та кримінологічне дослідження : монографія / К.М. Буряк ; за загальною редакцією Н.С. Юзікової ; Міністерство освіти і науки

України, Дніпровський гуманітарний університет. – Дніпро : Т.К. Середняк, 2018. – 249 с.

11. Калініченко Ю.В. Кримінальна відповідальність за завідомо неправдиве повідомлення про вчинення злочину : монографія / Ю.В. Калініченко ; Національна академія правових наук України, Науково -дослідний інститут вивчення проблем злочинності імені академіка В.В. Сташиса. - Харків : Право, 2018. – 251 с.

12. Науково-практичний коментар до Закону України «Про запобігання корупції» / Наук. ред. Хавронюк М.І. К.: Ваїте, 2018. 472 с.

13. Марін О.К. Відповідальність за кримінальні правопорушення у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної із наданням публічних послуг: Навчальний посібник / О. Марін. – Київ: ВД «Дакор», 2021. 272 с.

14. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України /Д.С. Азаров, В.К. Гришук, А.В. Савченко [та ін.]; За заг. ред. О. М. Джужі, А. В. Савченка, В. В. Чернєя. 2-ге вид., перероб. і допов. Київ: Юрінком Інтер, 2018. 1104 с.

15. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України, 7-ме вид., переробл. та доп / За ред. М. І. Мельника, М. І. Хавронюка. – К. Дакор, 2019. 1384с.

16. Кримінальний кодекс України з постатейним коментарем, висновками Верховного Суду : станом на 01.01.2021 / [упоряд. С. Г. Туманов]. 2ге вид., перероб. і допов. Харків : Право, 2021. 976 с.

Рекомендована література до Тем 40:

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.

2. Кримінальний кодекс України: Закон від 05.04.2001 р. № 2341-III. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>.

3. Закон України «Про оборону України» від 1992 року №1932-X. З наступними змінами і доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1932-12#Text>

4. Додатковий протокол до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (Протокол I), від 8 червня 1977 року URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_199#Text

5. Кваліфікація та розслідування порушення законів і звичаїв війни. Практичний посібник/ Чернявський С.С., Вознюк А.А., Жук І.В., Таран О.В., Осуховський Р.В., Арешонков В.В., Атаманчук В.М., Малиш І.Г. – Київ: ТОВ «Видавництво «Норма права», 2023. 322 с.

6. Романюк Б.В. Злочини проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку : монографія / Б.В. Романюк, О.Ф. Бантишев. – Київ : Крок, 2018. – 234 с.

7. Злочини проти миру і міжнародного правопорядку : лекції / В. В. Гальцова. За ред. докт. юрид. наук, проф. Панова М. І. - Харків: Юрайт, 2019. - 96 с.

8. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України /Д.С. Азаров, В.К. Грищук, А.В. Савченко [та ін.]; За заг. ред. О. М. Джужі, А. В. Савченка, В. В. Чернея. 2-ге вид., перероб. і допов. Київ: Юрінком Інтер, 2018. 1104 с.

9. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України, 7-ме вид., переробл. та доп / За ред. М. І. Мельника, М. І. Хавронюка. – К. Дакор, 2019. 1384с.

10. Кримінальний кодекс України з постатейним коментарем, висновками Верховного Суду : станом на 01.01.2021 / [упоряд. С. Г. Туманов]. 2ге вид., перероб. і допов. Харків : Право, 2021. 976 с.

ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Державна зрада. Шпигунство.
2. Диверсія, її відмінність від суміжних кримінальних правопорушень.
3. Посягання на життя державного чи громадського діяча.
4. Умисне вбивство.
5. Умисне вбивство, вчинене в стані сильного душевного хвилювання. Умисне вбивство матір'ю своєї новонародженої дитини.
6. Умисне вбивство при перевищенні меж необхідної оборони або у разі перевищення заходів, необхідних для затримання особи, що вчинила кримінальне правопорушення.
7. Вбивство через необережність. Доведення до самогубства.
8. Умисне чи необережне тяжке тілесне ушкодження.
9. Умисне тяжке тілесне ушкодження, заподіяне у стані сильного душевного чи у разі перевищення меж необхідної оборони або у разі перевищення заходів, необхідних для затримання особи, що вчинила кримінальне правопорушення.
10. Умисне чи необережне середньої тяжкості тілесне ушкодження.
11. Умисне легке тілесне ушкодження, його види. Побої та мордування. Каткування.
12. Зараження венеричною хворобою або вірусом імунодефіциту людини чи іншої невиліковної інфекційної хвороби.
13. Залишення в небезпеці. Ненадання допомоги особі, яка перебуває в небезпечному для життя стані. Відмінність їх від умисного вбивства.
14. Порушення прав пацієнта. Насильницьке донорство.
15. Незаконне проведення дослідів над людиною.
16. Порушення встановленого законом порядку трансплантації органів або тканин людини.
17. Незаконне позбавлення волі або викрадення людини. Захоплення заручників.
18. Підміна дитини. Торгівля людьми.

19. Згвалтування. Сексуальне насильство.
20. Примушування до вступу в статевий зв'язок. Відмінність від згвалтування.
21. Статеві зносини з особою, яка не досягла шістнадцятирічного віку. Розбещення неповнолітніх.
22. Перешкоджання здійсненню виборчого права або права брати участь у референдумі, роботі виборчої комісії або комісії з референдуму чи діяльності офіційного спостерігача. Порушення таємниці голосування.
23. Порушення недоторканості житла. Порушення таємниці листування, телефонних розмов, телеграфної чи іншої кореспонденції, що передаються засобами зв'язку або через комп'ютер. непрацездатних
24. Ухилення від сплати аліментів на утримання дітей. Ухилення від сплати коштів на утримання непрацездатних батьків.
25. Незаконні дії щодо усиновлення (удочеріння). Розголошення таємниці усиновлення (удочеріння).
26. Грубе порушення законодавства про працю. Грубе порушення угоди про працю.
27. Примушування до участі у страйку або перешкоджання участі у страйку.
28. Невиплата заробітної плати, стипендії, пенсії чи інших установлених законом виплат.
29. Порушення права на отримання освіти чи права на безоплатну медичну допомогу. Порушення недоторканності приватного життя.
30. Крадіжка і грабіж. Види грабежу.
31. Розбій. Відмінність від насильницького грабежу і вимагання, бандитизму.
32. Викрадення води, електричної або теплової енергії шляхом її самовільного використання.
33. Вимагання. Відмінність від розбою і насильницького грабежу.
34. Шахрайство. Відмінність від крадіжки та заподіяння майнової шкоди шляхом обману або зловживання довірою.
35. Привласнення, розтрата майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем. Відмінність від крадіжки і від зловживання владою чи службовим становищем.
36. Умисне або необережне знищення або пошкодження майна.
37. Привласнення особою знайденого або чужого майна, що випадково опинилося у неї. Придбання, отримання, зберігання чи збут майна, одержаного злочинним шляхом.
38. Самовільне заняття земельної ділянки та самовільне будівництво. Відмінність від самоуправства.
39. Контрабанда.
40. Незаконне виготовлення, зберігання, збут або транспортування з метою збуту підакцизних товарів.
41. Легалізація (відмивання) доходів одержаних злочинним шляхом. Умисне порушення вимог законодавства про запобігання та протидію легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом.
42. Ухилення від сплати податків, зборів (обов'язкових платежів)

43. Порушення порядку здійснення операцій з металобрухтом. Порушення правил здачі дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння.
44. Доведення до банкрутства.
45. Виготовлення, збут та використання підроблених недержавних цінних паперів.
46. Незаконне збирання з метою використання або використання відомостей, що становлять комерційну або банківську таємницю. Розголошення комерційної або банківської таємниці. Незаконне використання інсайдерської інформації.
47. Незаконна приватизація державного, комунального майна.
48. Порушення правил екологічної безпеки. Невжиття заходів щодо ліквідації наслідків екологічного забруднення.
49. Знищення або пошкодження об'єктів рослинного світу. Незаконна порубка або незаконне перевезення, зберігання, збут лісу.
50. Незаконне полювання. Незаконне зайняття рибним, звіриним або іншим водним добувним промислом.
51. Створення, керівництво злочинною спільнотою або злочинною організацією, а також участь у ній. Сприяння учасникам злочинних організацій та укриття їх кримінально протиправної діяльності.
52. Бандитизм. Відмінність від розбою та вимагання.
53. Терористичний акт.
54. Втягнення у вчинення терористичного акту. Публічні заклики до вчинення терористичного акту.
55. Створення терористичної групи чи терористичної організації. Сприяння вчиненню терористичного акту.
56. Викрадення, привласнення, вимагання вогнепальної зброї, бойових припасів, вибухових речовин чи радіоактивних матеріалів або заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживанням службовим становищем.
57. Незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами. Недбале зберігання вогнепальної зброї або бойових припасів.
58. Незаконне поводження з радіоактивними матеріалами. Погроза вчинити викрадення або використати радіоактивні матеріали.
59. Порушення вимог законодавства про охорону праці.
60. Порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортним засобом.
61. Незаконне заволодіння транспортним засобом.
62. Порушення чинних на транспорті правил.
63. Масові заворушення. Відмінність від групових порушень громадського порядку.
64. Хуліганство. Відмінність від групового порушення громадського порядку.
65. Сутенерство або втягнення особи в заняття проституцією. Втягнення неповнолітніх у протиправну діяльність.
66. Використання коштів, здобутих від незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів.

67. Незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення, пересилання чи збут наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів.
68. Викрадення, привласнення, вимагання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів чи заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживання службовим становищем.
69. Посів або вирощування снотворного маку чи конопель.
70. Незаконне введення в організм наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів.
71. Незаконне публічне вживання наркотичних засобів.
72. Схиляння до вживання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів. Спонукування неповнолітніх до застосування допінгу. Схиляння неповнолітніх до вживання одурманюючих засобів.
73. Розголошення державної таємниці. Втрата документів, що містять державну таємницю.
74. Ухилення від призову на строкову військову службу чи від призову за мобілізацією. Ухилення від військового обліку або спеціальних зборів.
75. Наруга над державними символами. Незаконне підняття Державного Прапора України на річковому або морському судні.
76. Опір представникові влади, працівникові правоохоронного органу, державному виконавцю, приватному виконавцю, члену громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону або військовослужбовцеві, уповноваженій особі Фонду гарантування вкладів фізичних осіб.
77. Втручання в діяльність працівника правоохоронного органу, судового експерта, працівника державної виконавчої служби, приватного виконавця. Втручання у діяльність державного діяча.
78. Погроза або насильство щодо працівника правоохоронного органу чи щодо державного чи громадського діяча або щодо службової особи чи громадянина, який виконує громадський обов'язок.
79. Умисне знищення або пошкодження майна працівника правоохоронного органу або службової особи чи громадянина, який виконує громадський обов'язок.
80. Посягання на життя працівника правоохоронного органу, члена громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону або військовослужбовця. Відмінність від умисного вбивства особи у зв'язку з виконанням нею службового чи громадського обов'язку.
81. Захоплення представника влади або працівника правоохоронного органу як заручника. Відмінність від захоплення заручників.
82. Підкуп працівника підприємства, установи чи організації. Відмінність від одержання неправомірної вигоди.
83. Викрадення, привласнення, вимагання документів, штампів, печаток, заволодіння ними шляхом шахрайства чи зловживання службовим становищем або їх пошкодження. Підроблення документів, печаток,

штампів та бланків, їх збут, використання підроблених документів. Відмінність від службового підроблення.

84. Несанкціоновані дії з інформацією, яка оброблюється в електронно-обчислювальних машинах (комп'ютерах), автоматизованих системах, комп'ютерних мережах або зберігається на носіях такої інформації, вчинені особою, яка має право доступу до неї.
85. Несанкціоновані збут або розповсюдження інформації з обмеженим доступом, яка зберігається в електронно-обчислювальних машинах (комп'ютерах), автоматизованих системах, комп'ютерних мережах або на носіях такої інформації.
86. Зловживання владою або службовим становищем. Відмінність від перевищення влади або службових повноважень.
87. Перевищення влади або службових повноважень працівником правоохоронного органу. Відмінність від зловживання владою або службовим становищем.
88. Службове підроблення. Службова недбалість.
89. Прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою. Пропозиція, обіцянка або надання неправомірної вигоди службовій особі. Провокація підкупу.
90. Завідомо незаконні затримання, привід, домашній арешт або тримання під вартою. Притягнення завідомо невинного до кримінальної відповідальності.
91. Примушування давати показання. Відмінність від зловживання владою чи службовим становищем чи службових повноважень.
92. Порушення права на захист.
93. Невжиття заходів безпеки щодо осіб, взятих під захист. Розголошення відомостей про заходи безпеки щодо особи, взятої під захист.
94. Завідомо неправдиве повідомлення про вчинення кримінального правопорушення. Введення в оману суду або іншого уповноваженого органу.
95. Злісна непокора вимогам адміністрації установи виконання покарань. Дії, що дезорганізують роботу установ виконання покарань.
96. Втручання в діяльність захисника чи представника особи. Погроза або насильство щодо захисника чи представника особи.
97. Поняття військового кримінального правопорушення.
98. Самовільне залишення військової частини або місця служби. Дезертирство.
99. Пропаганда війни. Планування, підготовка, розв'язування та ведення агресивної війни.
100. Застосування зброї масового знищення. Розроблення, виробництво, придбання, зберігання, збут, транспортування зброї масового знищення.
101. Геноцид. Екоцид.
102. Піратство. Найманство.
103. Порушення законів та звичаїв війни (ст. 438 КК).